

KOKOOMUSNUORTEN TAVOITEOHJELMA 2021-2022

HYVÄKSYTTY KOKOOMUKSEN NUORTEN LIITON 87. LIITOKOKOUKSESSA 13. - 15.11.2020

Tavoiteohjelma 2021-2022 on Kokoomusnuorten poliittinen asiakirja, joka ohjaa liiton linjauksia ja tavoitteita politiikan eri osa-alueilla. Se sisältää konkreettisia ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin. Tavoiteohjelma päivitetään kahden vuoden välein.

Sisällys

TALOUSPOLIITTINEN OHJELMA

- Julkinen talous
- Julkinen hallinto
- Veropolitiikka
- Elinkeinopolitiikka
- Työmarkkina- ja työllisyyspolitiikka

ULKO- JA TURVALLISUUSPOLIITTINEN OHJELMA

- Puolustuspolitiikka
- Ulkopolitiikka
- Eurooppa-politiikka
- Kauppapolitiikka
- Kehityspolitiikka

SISÄ- JA OIKEUSPOLIITTINEN OHJELMA

- Maahanmuuttopolitiikka
- Oikeusturva
- Sisäinen turvallisuus

SIVISTYSPOLIITTINEN OHJELMA

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Toisen asteen koulutus
- Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka

HYVINVOINTIPOLIITTINEN OHJELMA

- Päihdepolitiikka
- Tulonsiirtopolitiikka
- Sosiaali- ja terveyspalvelut
- Perhepolitiikka
- Eläkepolitiikka

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOPOLIITTINEN OHJELMA

- Ilmasto- ja energiapolitiikka
- Maatalouspolitiikka
- Luonnonvarapolitiikka
- Ympäristö- ja luonnonsuojelupolitiikka

YHDYSKUNTAPOLIITTINEN OHJELMA

- Maankäyttö- ja rakennuspolitiikka
- Asuntopolitiikka
- Liikennepolitiikka
- Viestintäpolitiikka

KOKOOMUSNUORTEN TALOUSPOLIITTINEN OHJELMA

2021-2022

Kokoomusnuorten mielestä talouspolitiikan tavoitteina on oltava julkisen talouden kestävyys, tehokas ja hyvin hoidettu julkinen hallinto, yrittämiseen ja työntekoon kannustava verojärjestelmä sekä korkean työllisyysasteen saavuttaminen ja ylläpito.

Oikeusvaltioperiaatteeseen, edustukselliseen demokratiaan, yksilöllisiin vapauksiin, vapaaseen markkinatalouteen ja muihin länsimaisiin arvoihin nojaava yhteiskuntamalli on historiallisten esimerkkien valossa osoittautunut yksilöille eniten hyvinvointia lisääväksi yhteiskuntajärjestelmäksi.

Kokoomusnuoret pitää markkinataloutta oikeudenmukaisimpana ja taloudellisesti kestävimpanä talousjärjestelmänä, jossa yksilöillä, pääomalla ja tiedolla on mahdollisuus liikkua mahdollisimman vapaasti yli rajojen lisäten yksilöiden hyvinvointia ja tukien yhteiskunnan kehitystä.

Julkinen talous

Suomen kansantalouden elpyminen vuonna 2008 alkaneesta taluskriisistä toteutui hitaasti suhteessa verrokkimaihimme. Talouden nopeampi elpyminen muualla osoitti sen, ettei Suomessa ollut poliittista tahtoa uudistaa yhteiskunnan rakenteita niin, että meillä olisi ollut edellytyksiä tehokkaammalle kehitysuralle.

Suomen taloudessa on tapahtunut viime vuosina positiivista kehitystä, mutta nykyisen vasemmistohallituksen myötä julkisen sektorin kulut ovat räjähtäneet käsiin jo ennen koronaviruksen aiheuttamaa talousahdinkoa. Valtionvelan kasvu on huolestuttavalla kehitysuralla, koska pelkästään vuosina 2020 ja 2021 velka kasvaa lähes 30 miljardilla eurolla. Julkinen velka ei itsessään olisi huolenaihe, jos julkisen talouden BKT-velkasuhde pysyisi kohtuullisena, kansantaloutta saataisiin vakautettua sekä budjettia tasapainotettua. Tätä ei kuitenkaan ole tällä hetkellä näköpiirissä, minkä johdosta esitämme suuren huolen Suomen kansantalouden kehitystä kohtaan. Kokoomusnuoret peräänkuuluttaa vastuullista talouspolitiikkaa, jotta nuoret sukupolvet eivät saisi harteilleen historiallista velkataakkaa samalla, kun huoltosuhte heikkenee matalan syntyvyyden ja suurten ikäluokkien ikääntymisen johdosta, ja maailma kokee suuria ennennäkemättömiä muutoksia.

On selvää, että koronapandemian aiheuttama taloudellinen ahdinko aiheuttaa merkittäviä kansantaloudellisia tappioita, joita ei voi vielä täysin mitata tai ennakoida. On kuitenkin keskeistä hyvinvointiyhteiskuntamme tulevaisuuden ja taloudellisen kestävyuden kannalta ottaa oppia viime taluskriisistä välttääkseen toisen menetetyn vuosikymmenen. Julkinen talous vaatii laajoja rakenteellisia uudistuksia, joihin pääsemme muuttamalla verotuksen painopisteitä, priorisoimalla julkisia menoja sekä toimeenpanemalla laajoja työmarkkinareformeja.

Suomen taloudellinen kestävyys vaatii markkinataloutteen perustuvaa, työn tekemiseen ja teettämiseen kannustavaa talouspolitiikkaa, joka mahdollistaa yksilöiden ja yritysten kilpailun ja pärjäämisen myös globaalissa viitekehityksessä.

Julkisen talouden alijäämää on paikattava rakenteellisilla uudistuksilla, työllisyyttä lisäämällä, menoleikkauksilla sekä mahdollisten ei-strategisten ja tuottamattomien omistusten myymisellä. Huoltosuhteen heikentymisestä johtuvan kestävyysvajeen korjaaminen on otettava keskeiseksi julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeksi, jotta voimme säilyttää hyvinvointiyhteiskunnan myös tuleville sukupolville.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Julkinen talouden kestävyysvaje taitetaan.*
- *Suomen kokonaisveroaste lasketaan EU-keskiarvon alapuolelle.*
- *Julkinen talouden alijäämää paikataan pääasiassa työllisyyttä lisäämällä ja menoleikkauksin.*

- *Suorien tulonsiirtojen indeksikorotuksista luovutaan ainakin vuoteen 2030 saakka, ellei ilmastovaikutusten hinnoittelusta johtuva kuluttajahintojen nousu sitä erikseen vaadi.*
- *Ei-strategiset ja tuottamattomat omistukset myydään.*
- *Sosiaali- ja terveystalouden ja sosiaaliturvan kustannusten kasvua hillitään 4 miljardilla vuoteen 2030 mennessä.*

Julkinen hallinto

Kestävä ja tasapainoinen julkinen talous vaatii taakseen tehokkaan ja avoimen hallinnon. Suomalainen julkinen sektori on perinteisesti tunnettu hyvän hallinnon toteuttajana. Julkisen hallinnon perusperiaatteita on oltava jatkossakin päätöksenteon demokraattisuus ja avoimuus sekä kansalaisten yhdenvertaisuus, osallisuus ja oikeusturva. Kokoomusnuoret esittää, että alueellisella tasolla viranomaisten aluejakoja yhdenmukaistetaan, virastoja yhdistetään ja hallintoa kokonaisuudessaan kevennetään.

Kokoomusnuoret ei toteuttaisi maakuntauudistusta. Maakuntamalli on tehokas tapa toteuttaa sosiaali- ja terveystaloudet ja maakuntien luominen lisäksi lähinnä kustannuksi ja tarpeetonta hallintoa. Maakuntauudistuksen sijaan Kokoomusnuoret kannattaa vahvojen kuntien päälle rakentuvaa sosiaali- ja terveystaloudellia, jossa erikoissairaanhoidon rakentuu nykyisten ERVA-alueiden varaan.

Kokoomusnuoret uudistaisi myös valtioneuvoston johtamista, rakennetta ja työskentelyä vastaamaan paremmin maailmalla tapahtuvia muutoksia ja kehitystä yhdistämällä eri ministeriöiden hallinnonaloja eri ministeriöiden alle tehokkuuden, yhtenäisyyden ja selkeyden saavuttamiseksi

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Maakuntauudistusta ei tule toteuttaa.*
- *Sosiaali- ja terveystaloudet on uudistettava niin, että ne rakentuvat vanhojen kuntien varaan ja erikoissairaanhoidon toteutetaan nykyisten ERVA-alueiden pohjalta.*
- *Käräjäoikeuksien, poliisilaitosten ja muiden valtion alue- ja paikallishallinnon virastojen toimialuejako uudistetaan vastaamaan vaalipiirijakoa.*
- *Edistetään yhtenäisemmän valtioneuvoston syntymistä. Tavoitteena on valtioneuvoston työskentelyn sujuvampi johtaminen, taloudelliset hyödyt sekä ministeriöiden välinen henkilöstön ja osaamisen liikkuvuus.*
- *Muodostetaan uusi yhdyskuntaministeriö siirtämällä siihen ympäristöministeriön maankäyttöön, rakentamiseen ja asumiseen liittyvät asiat sekä liikenne- ja viestintäministeriön tehtävät.*
- *Kuntien ja maakuntien palveluntuotanto mahdollistetaan myös yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoille. Palvelutuotannossa hyödynnetään muun muassa palvelualoitteita ja palveluseleitä.*
- *Kuntalakia (72 §) tarkennetaan siltä osin, että henkilön toimiminen samanaikaisesti sekä kunnanvaltuuston, -hallituksen tai lautakunnan jäsenenä että johtavana viranhaltijana estetään. Vaalikelpoisuuden rajaa siis laajennetaan kattamaan ylimmän virkajohdon ohella kunnallisten yksiköiden päällikkötason tehtävät.*
- *Julkisten virastojen ja muiden julkisten laitosten nimityksissä suositaan selkeitä ja niiden toimintaa kuvaavia nimiä.*

Veropolitiikka

Oikeudenmukainen verojärjestelmä on yksinkertainen ja läpinäkyvä. Veropohjan tulee olla mahdollisimman laaja kokonaisveroasteen ollessa mahdollisimman matala. Korkea kokonaisveroaste latistaa taloudellista toimeliaisuutta siirtäen sitä suotuisammin verottaviin maihin sekä kannustaa veronkiertoon ja pääoman katoon. Verotuksen painopistettä tulee siirtää työn ja yrittämisen verotuksesta kulutukseen ja haittojen tuottamiseen sekä maan ja kiinteistöjen omistamisen verotukseen.

Verotuksessa on otettava huomioon ulkoisten haittavaikutusten vähentäminen, kuten ilmastonmuutoksen pysäyttäminen ja siihen tarvittavat keinot. Tarvittavien haittaverojen käyttöönoton lisäksi on mahdollistettava hiilinielujen omistamisen ja vapaaehtoisten päästökompensaatiomaksujen verovähennyskelpoisuus.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Kokonaisveroastetta on laskettava.*
- *Verotuksen painopistettä siirretään työn verotuksesta kulutuksen ja haittojen tuottamisen, sekä maan ja kiinteistöjen omistamisen verotukseen.*
- *Valtion ansiotuloerotusta kevennetään merkittävästi kaikissa tuloluokissa ja ansiotuloerotuksen progressiota lievennetään samalla luopuen ansiotuloerotuksen solidaarisuusverosta. Veronkevennykset rahoitetaan mm. perustilimallin käyttöönotolla.*
- *Pääomatuloerotuksen progressiosta luovutaan ja eri sijoitusmuotojen verotusta yhdenmukaistetaan. Esimerkiksi listattujen ja listaamattomien yritysten osinkoverotus yhdenmukaistetaan.*
- *Arvonlisäverotuksessa siirrytään kohti yhtenäisempää verokantaa.*
- *Veropohjaa laajennetaan ja yhtenäistetään. Verotusta yksinkertaistetaan karsimalla erilaisia verovähennysoikeuksia, kuten työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus, ja vastaavalla summalla kevennetään ansiotuloerotusta.*
- *Luovutaan asuntokiinteistö- ja asunto-osakekaupan yhteydessä maksettavasta varainsiirtoverosta. Kompensoidaan julkiseen talouteen syntyvä aukko kiinteistöveron ja muiden asumiseen kohdistuvien verojen maltillisilla korotuksilla.*
- *Kasvatetaan kiinteistöverotuksen osuutta koko verokertymästä. Nostetaan kiinteistöveron ylärajaa.*
- *Laajennetaan kiinteistövero koskemaan myös maa- ja metsätalousmaata, mutta mahdollistetaan verovähennysoikeus hiilinielujen omistamisen ja ylläpidon osalta.*
- *Eriytetään maapohjan ja rakennusten kiinteistövero, painottaen verotusta kohdistumaan erityisesti maan arvoon.*
- *Mahdollistetaan haittaverojen kerääminen niiltä ympäristölle haitallisilta aloilta, joita ei toimivasti voi sisällyttää Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään.*
- *Tuetaan ilmastonmuutoksen vastaista taistoa mahdollistamalla vapaaehtoisten päästökompensaatiomaksujen verovähennyskelpoisuus.*
- *Lahja- ja perintövero korvataan luovutusvoittoverolla.*

Elinkeinopolitiikka

Elinkeinopolitiikan keskeisenä tavoitteena on huolehtia Suomen kilpailukyvästä globaaleilla markkinoilla. Suomen tulee olla kansainvälisesti houkutteleva maa sijoittaa, harjoittaa yritystoimintaa sekä työllistää ja työllistyä. Nykyinen elinkeinoelämän ja yritysten raskas sääntely, tiukat lupakäytännöt sekä työllistämisen korkeat kustannukset ja joustamattomuus hankaloittavat, tai jopa estävät, taloudellista toimeliaisuutta, uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa ja digitalisaation täysimittaista hyödyntämistä.

Kokoomusnuoret puolustaa tervettä kilpailua ja markkinoiden avaamista. Yritystukia ja tehotonta tukipolitiikkaa on muutettava radikaalisti, jottei tehottomat tuet ehkäisisi talouden uudistumista ja sitä tukevaa luovan tuhon prosessia. Lainsäädännön on sallittava uudet yritystoiminnan muodot.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Yritystukia karsitaan painottaen suoria ja säilyttäviä tukimuotoja. Vastaavalla summalla kevennetään yrityksiin kohdistuvia veroja ja veroluonteisia maksuja.*

- *Kartelleihin puuttumista helpotetaan laskemalla puuttumiskynnystä 300 miljoonasta eurosta 100 miljoonaan euroon.*
- *Ravintoloiden aukiolo- ja anniskeluajoja sekä ulosmyyntiä koskevat rajoitukset poistetaan.*
- *Poistetaan alkoholituotteiden myyntiajan rajoitukset ja sallitaan alkoholin etämyynti.*
- *Laillistetaan kannabistuotteiden kasvatusta, hallussapito ja myynti itsehoitolääkkeenä.*
- *Mahdollistetaan prostituutio elinkeinona ottamalla mallia Alankomaissa olevasta säännellystä ja valvotusta järjestelmästä.*
- *Sallitaan uusia toimijoita raha- ja uhkapelimarkkinoille, monopoliasema puretaan ja sallitaan uusien toimijoiden tulo raha- ja uhkapelimarkkinoille luomalla lisenssijärjestelmä.*
- *Uudistetaan apteekkilainsäädäntöä niin, että se mahdollistaa terveemmän kilpailun alalla.*
- *Mahdollistetaan valtion omistamien rautateiden käyttö yksityiselle matkustajaliikenteelle.*
- *Kilpailuilla markkinoilla toimivat kunnalliset liikelaitokset yhtiötetään.*
- *Markkinatoiminnan subventointi julkisen toimijan muun toiminnan tuloilla estetään.*
- *Yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan kilpailun neutraliteettiä turvaavan sääntelyn rikkomuksista määrätään merkittävä sakkorangaistus.*
- *Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintavaltuuksia kasvatetaan ja resursseja lisätään markkinoiden toimivuuden parantamiseksi.*
- *Euroopan unionin kilpailupolitiikkaa ja monopolilainsäädäntöä kiristetään etenkin ulkomaisten digijättien kohdalla.*
- *Yksityiselle ja julkiselle palveluntuottajalle luodaan yhtenäinen arvonlisäveron palautusjärjestelmä.*
- *Tuetaan kotitalouksia ja palvelualan yrittäjiä nostamalla kotitalousvähennyksen henkilökohtaisen osuuden määrää 7000€:n vuositasolle nykyisestä, vuonna 2020 olevasta, 2250€:stä.*

Työmarkkina- ja työllisyyspolitiikka

Työmarkkinapolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on lisätä työn tarjontaa ja tämän kohtaamista työn kysynnän kanssa. Tavoitteena tulee olla pysyvä yksikkötyökustannusten madaltaminen muun muassa työntekijä- ja työnantajamaksuja laskemalla. Työehtosopimusten yleissitovuudesta luovutaan työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi ja sopimusvapauden takaamiseksi.

Paikalliseen sopimiseen siirtyminen edellyttää työnteon sääntöjen kirjaamista lakiin. Yksityiskohtaisemmalla työlainsäädännöllä voitaisiin taata kaikille reilut pelisäännöt ja kitkeä väärinkäytökset samalla työllistymistä ja työhönottoa edistäen. Esimerkiksi palkkauksen suhteen työlainsäädännön vahvistaminen merkitsisi minimipalkan kirjaamista lakiin.

Työrauhan turvaamiseksi tulee rajoittaa laittomien lakkojen järjestämistä. Niistä langetettavien sakkojen rinnalle säädetään sanktioiksi myös vahingonkorvausvelvollisuus yrityksille aiheutetun tappion perusteella. Laittomien lakkojen korvausvelvollisuus tulee laajentaa yksilötasolle.

Työmarkkinajärjestöjen yhteiskunnallista erityisasemaa tulee rajata poistamalla näiden yleishyödyllisen yhteisön status. Parlamentaarista valtaa tuetaan työmarkkinapoliittisissa kysymyksissä sekä korostetaan työntekijöiden ja työnantajien välistä sopimisen vapautta poistamalla näitä nykyisin rajoittavia yleisiä ehtoja.

Matalapalkka- ja osa-aikatyön kannustavuutta on kehitettävä sovittamalla vero- ja sosiaaliturvajärjestelmä nykyistä paremmin yhteen. Ansiosidonnainen työttömyysturva tulee uudistaa siten, että sen kestoa lyhennetään ja kytkös liittojen työttömyyskassoihin katkaistaan laajentamalla ansiosidonnainen työttömyysturva kaikille työntekijöille katsomatta jäsenyyttä liittoon tai työttömyyskassaan. Näin lisätään työn tarjontaa ja samalla tasa-arvoistetaan heikkoon asemaan joutuneiden kohtelua.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Matalapalkka- ja osa-aikatyön kannustavuutta kehitetään sovittamalla vero- ja sosiaaliturvajärjestelmä paremmin yhteen uudistetulla, perustilimalliin pohjautuvalla sosiaaliturvamallilla.*
- *Palkkaamisen sivukuluja pienennetään ja työeläkemaksuja alennetaan julkisen talouden ja eläkejärjestelmän kestävyysrajoissa.*
- *Työntekijän palkan sivukulut näytetään palkkakuitilla myös työnantajamaksujen osalta.*
- *Poistetaan työperäisen maahanmuuton tarveharkinta.*
- *Laittomien lakkojen järjestämisestä langetettavien sakkujen rinnalle säädetään sanktioiksi myös vahingonkorvausvelvollisuus yrityksille aiheutetun tappion perusteella.*
- *Työmarkkinajärjestöjen yleishyödyllisen järjestön asema poistetaan, jolloin myös jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistuu.*
- *Yleissitovuudesta luovutaan. Työsuhteiden minimiehdot, kuten minimipalkka, kirjataan työlainsäädäntöön.*
- *Poistetaan esteitä työelämän murrokselle, joka tapahtuu mm. digitalisaation ja robotisaation myötä.*
- *Poistetaan järjestäytymättömiltä yrityksiltä sopimisen kiellot.*
- *Mahdollistetaan sunnuntai-, ilta- ja muista korvauksista sopiminen paikallisesti lainsäädännöstä poiketen.*
- *Sairauspäivien korvattavuudesta sovitaan paikallisesti lainsäädännön turvaaman minimitason puitteissa.*
- *Kannustetaan EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulleita opiskelijoita jäämään työllistymään Suomeen kompensoimalla näiden lukukausimaksujen mahdolliset kulut ajan myötä ansiotulojen verovähennysten kautta.*

KOKOOMUSNUORTEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Kokoomusnuorten näkemyksessä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka pohjautuvat seuraaviin perusarvoihin: vapaaseen markkinatalouteen, liberaaliin demokratiaan, sopimus pohjaiseen kansainväliseen järjestelmään, ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon ja oikeusvaltioon. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan suuri linja on perustunut uskottavan puolustuskyvyn luomiseen, läntisten kumppanuuksien ylläpitoon ja aktiiviseen toimintaan YK:ssa sekä muissa kansainvälisissä järjestöissä.

Kokoomusnuoret katsoo Suomen edun mukaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan pohjautuvan uskottavan puolustuskyvyn, laajamittaisen läntisen yhteistyön, kansainvälisten järjestöjen toiminnan vahvistamisen sekä näiden muodostaman kokonaisuuden varaan. Viisas varautuminen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä on Suomen kaltaisen pienen valtion edun mukaista.

Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten ratkaisujen perimmäisenä tavoitteena on säilyttää Suomen kansallinen itsemääräämisoikeus ja turvata Suomen olemassaolo. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan on pohjauduttava kokonaisvaltaiseen strategiaan, jossa valtion ja yhteiskunnan kaikki osat toimivat yhtenä kokonaisuutena. Onnistuneilla strategisilla päätöksillä Suomen kaltainen pieni maa kykenee selviämään maailmassa, jonka poliittiset mannerlaatat ovat perustavanlaatuisessa liikkeessä globaalin pandemian ja autoritääristen valtojen opportunistin johdosta.

Suomessa onkin noudatettu vuosikymmeniä kokonaisturvallisuuden periaatetta ja suomalainen käsitys turvallisuudesta on lähtökohtaisesti laaja. Tämä tarkoittaa perinteisten ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymysten käsittelyn lisäksi kehitys- ja ilmestopolitiikan hyväksymistä osaksi ulko- ja turvallisuuspolitiikan kokonaisuutta. Kiihtyvä teknologinen kehitys on muuttanut ulko- ja turvallisuuspolitiikan kenttää, eikä muutos osoita hidastumisen merkkejä. Tästä syystä Kokoomusnuoret näkee tärkeänä esimerkiksi kybervaruuteen, autonomisiin asejärjestelmiin ja avaruuden kansainvälisiin pelisääntöihin liittyvät kysymykset.

Puolustuspolitiikka

Suomi on pinta-alaltaan suuri ja väkiluvultaan pieni valtio. Tämä tosiasia tekee asevelvollisuudesta suomalaisen ulko- ja puolustuspolitiikan kulmakiven. Maailmanpoliittinen kehitys ja tietoisesti valittu strateginen tavoite koko maan puolustamisesta tekee uskottavan puolustuskyvyn saavuttamisesta välttämättömyyden.

Uskottava puolustus koostuu laajasta ja maanpuolustustahtoisesta reserviarmeijasta, modernista kalustosta sekä yhteiskunnan osallistamisesta puolustusratkaisuun kokonaisturvallisuuden kautta. Nämä yhdessä muodostavat ennaltaehkäisevän puolustuksellisen pelotteen.

Tästä syystä Puolustusvoimain määrärahoja uusiin materiaalihankintoihin sekä reservin kertausharjoituksiin on lisättävä. Aseellisen puolustuksen lisäksi turvallisuutta on täydennettävä kyberosaamista ja kyberhyökkäysten ehkäisemistä kehittämällä.

Puolustusvoimien sekä varusmieskoulutuksen kustannuksia ja kansantaloudellisia vaikutuksia on tarkasteltava aina ennakkoluulottomasti sekä maanpuolustuksellisesti että taloudellisesti tehokkaimpien ratkaisujen löytämiseksi. Lisäksi asevelvollisuusjärjestelmän ajanmukaisuudesta ja sen hyväksyttävyydestä kansalaisten silmissä on pidettävä huolta.

Kokoomusnuorten asevelvollisuusmalli pohjautuu valikoivaan asevelvollisuuteen, joka koskisi kaikkia 18-60-vuotiaita suomalaisia sukupuolesta riippumatta. Kokoomusnuoret kehittäisi kutsuntoja monialaisena yhteistyönä, ottaisi käyttöön palveluksen suorittaneiden maanpuolustusverovähennyksen sekä kehittäisi asevelvollisten palveluksen aikaista toimeentuloa. Isänmaan eteen tehtävästä työstä ja siihen koulutautumisesta tulee saada arvoisensa korvaus.

Venäjä ja sen viimeaikainen kehitys ja toiminta luovat Suomen ja Euroopan turvallisuudelle niin poliittisia kuin sotilaallisia uhkakuvia. Suomen puolustusvalmius tulee jatkossakin perustaa uskottavaan

puolustuskykyyn sekä syvään ulko- ja turvallisuuspoliittiseen yhteistyöhön muun läntisen maailman kanssa.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Puolustusbudjetin osuus bruttokansantuotteesta nostetaan vähintään kahteen (2) prosenttiin.*
- *Materiaalihankintojen määrärahoja kasvatetaan.*
- *Kertausharjoitusten määrää sekä niihin osallistuvien määrää kasvatetaan.*
- *Ulotetaan asevelvollisuus koskemaan kaikkia 18-60-vuotiaita sukupuolesta riippumatta. Otetaan käyttöön valikoiva asevelvollisuus. Valikoidaan kutsunnoissa puolustusvoimien tarvitsema määrä palveluksen suorittajia koko ikäluokasta. Tarpeen vaatiessa Puolustusvoimat voi määrätä osan ikäluokasta palvelukseen.*
- *Maanpuolustusverovähennys otetaan käyttöön palveluksen suorittaneille.*
- *Varusmiespalveluksesta ja kertausharjoituksista maksettavan päivärahan suuruutta nostetaan. Erityisesti yksin asuvien ja perheellisten varusmiesten toimeentuloa kehitetään.*
- *Tuodaan sotilasavustuksen tulorajat samalle tasolle opintotuen tulorajojen kanssa.*

Ulkopolitiikka

Länsi on liberaalien demokratioiden ja tiiviiden kansainvälisten instituutioiden muodostama kokonaisuus. Koronaviruspandemia on vaikuttanut valtioiden kansainväliseen toimintaan eri tavoin, mutta ulkopoliittikan perusteita se ei ole radikaalisti muuttanut.

Kokoomusnuoret näkee Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kannalta olennaisena, että Suomi siirtyy entistä tiiviimmäksi osaksi Länttä. Aikana, jolloin luotto kansainväliseen yhteistyöhön ja liberalismiin perusarvoihin on vastatuulella, Suomen tulee entistä vahvemmin puolustaa miljardeja ihmisiä köyhyydestä ja mielivallasta vapauttanutta liberaalidemokraattista yhteiskuntamallia yhteisrintamassa muun läntisen maailman kanssa. Avainasemassa tässä ovat vahvat poliittiset, taloudelliset ja sotilaalliset liittolaissuhteet.

Jo koronavirusta edeltäneessä maailmassa maailmanpoliittinen tilanne oli liikkeessä. Pandemia on kiihdyttänyt monia aiemmin hitaasti edenneitä kehityskulkuja. Autoritaaristen valtojen harjoittama ulkopoliittinen opportunisti ei ole kadonnut, pikemminkin sille on tarjoutunut uusia mahdollisuuksia epidemian myötä.

Erityisen selvästi tämä näkyy Kiinan kommunistisen puolueen valitsemassa aggressiivisessa laajentumispolitiikassa. Koronavirus on tarjonnut puolueelle hetken tavoitella maailmanlaajuisen hegemonin asemaa. Tällä valitulla ulkopoliittikan linjalla maksajiksi joutuvat Kiinan vähemmistökansat ja maailman pienemmät valtiot Afrikasta Eurooppaan.

Yhdysvaltain huomion kiinnittyessä entistä enemmän maan sisäisiin asioihin on muiden läntisten valtioiden otettava vakauden ja turvallisuuden ylläpitämisen taakka entistä suuremmin harteilleen. Atlanttinen epävarmuus ja Venäjän voimapolitiikka ovat luoneet uuden ulko- ja turvallisuuspoliittisen kehityssuuntauksen Euroopassa, mikä lupaa paljon mutta pohjimmiltaan ei takaa mitään.

Suomen kaltaiselle pienelle maalle on luontevaa hakea tukea itseään suuremmista kokonaisuuksista, kuten Euroopan unionista, YK:sta ja ennen kaikkea Pohjois-Atlantin liitosta Natosta. Samanaikaisesti Suomen on pysyttävä mukana Euroopan unionin puitteissa kehittyvissä alueellisen yhteistoiminnan muodoissa, kuten Pohjolan alati tiivistyvissä poliittisissa ja sotilaallisissa yhteistyössä.

Euroopan unionilla on todelliset edellytykset vaikuttaa globaaleihin kehityskuluihin. Sen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimintakykyä on siksi merkittävästi vahvistettava. Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä on lisättävä, minkä lisäksi unionille tulee perustaa turvallisuuspoliittinen elin nopeamman ja tehokkaamman päätöksenteon mahdollistamiseksi. Suomen on edistettävä yhteisymmärrystä Lissabonin sopimuksen EU:n turvatakuita käsittelevän 42.7. artiklan merkityksestä ja aktivoinnista tarpeen vaatiessa. EU:n vaikutusvaltaa YK:ssa on vahvistettava antamalla sille pysyvä jäsenyys turvallisuusneuvostossa.

Kokoomusnuoret näkee tarpeelliseksi ylläpitää ja kehittää toimia hybrdivaikuttamista vastaan. Kansalaisten medialukutaitoa jatkuvan tietovirran määrittämässä maailmassa on ylläpidettävä, poliittista korruptiota on kitkettävä, kyky vastatiedusteluun on luotava ja yhteiskunnalliset jakolinjat on tunnistettava ja purettava.

Kyberturvallisuuden kysymykset arkipäiväistyvät vuosi vuodelta, ja samaan tapaan myös kyberiskujen vaikutuksista saadaan kuulla ja kiihtyvään tahtiin myös todeta. Kyberiskujen vaikutus voi ulottua hyvin laajalle valtioiden ja yhteiskunnan arkeen. Siksi niitä tuleekin käsitellä samoin kuin mitä tahansa muita sotilaallisuusluontoisia toimenpiteitä. Tästä syystä Kokoomusnuoret näkee tarpeen kyberaseiden käyttöä määrittelevän kansainvälisen sopimuksen luomiselle Euroopan unionin puitteissa.

Kyberasejärjestelmien lisäksi itsenäisesti toimivat asejärjestelmät kehittyvät kiihtyvää tahtia ja yleistyvät valtioiden arsenaaleissa. Erityisen ongelmalliseksi tämä kehitys muodostuu, kun huomioidaan, että asejärjestelmien kohdennus- ja hyökkäyspäätökset voivat siirtyä pois käyttäjien päätösvallasta. Tämä luo tarpeen itsenäisesti toimivien asejärjestelmien sääntelylle.

Ilmastonmuutoksen sulattaessa Arktisen alueen jäätiköitä sen vesistöistä ja saaristoista tulee helpommin navigoitavia ja sen luonnonvarat tulevat helpommin ihmisten käytettäviksi. Strategisesti merkittävän Arktisesta tekevät sen tarjoamat vaihtoehdot kauppareitit Tyynen valtameren ja Atlantin valtameren välille, merkittävät hiilivetyvarannot, kalastusalueet sekä matkailupotentiaali. Siksi Arktiselle alueelle kohdistuu Jäämeren rannikkovaltioiden välisiä kilpailevia aluevaatimuksia ja rajakiistoja.

Erityisesti Venäjä on tehnyt merkittäviä aluevaatimuksia aina Pohjoisnavalle saakka ja on lisännyt merkittävästi sotilaallista läsnäoloaan Arktisella alueella (mm. Suomea naapurivaltioilla Kuolan niemimaalla) viime vuosien aikana. Muita valtioita, jotka kilpailevat Arktisen alueen luonnonvaroista sekä erityisesti sen kauppareittien hallinnasta, ovat Yhdysvallat, Kanada, Norja ja Tanska. Jopa Kiinalla on merkittävänä vientimaana strateginen intressi Siperian pohjoispuolella kulkevan Koillisväylän turvaamisessa.

Arktisen alueen keskeisin yhteistyöorganisaatio on Arktinen neuvosto, johon Suomikin kuuluu. Arktisen neuvoston toiminta keskittyy lähinnä ympäristö-, meriturvallisuus-, ja tutkimusyhteistyöhön, jättäen alueen turvallisuuspoliittiset kysymykset pitkälti vailla kansainvälistä foorumia niiden ratkaisuun. On Suomen edun mukaista välttää geopoliittisten jännitteiden kasautumista ja mahdollisten konfliktitilanteiden syttymistä pohjoisessa lähinaapurustossaan. Siksi Suomen tulisi edistää laajempaa yhteisymmärrystä Arktisen alueen tulevaisuudesta sekä selkeiden kansainvälisten pelisääntöjen noudattamista Arktisten alueiden jaossa ja käytössä.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Suomi edistää omalla ulkopoliitikkallaan yksilönvapauden, ihmisoikeuksien, vapaan markkinatalouden, demokratian, puhtaan ympäristön ja muiden länsimaisten arvojen toteutumista maailmassa.*
- *Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa tehdään kokonaisvaltaisesti ilman, että Venäjälle annetaan ylisuurta merkitystä päätöksenteossa. Uskottava puolustuskyky, läntinen yhteistyö ja toiminta kansainvälisissä järjestöissä on sovittava yhdeksi toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi, jonka myötä Venäjän suhteellinen painoarvo vähenee.*
- *Suomi vahvistaa edelleen rooliaan YK:ssa, OECD:ssa, WTO:ssa, Etyjissä ja muissa kansainvälisissä yhteistyöjärjestöissä, ja edistää näiden asemaa maailmanpolitiikassa. Toimiva kansainvälinen yhteistyö on Suomen kaltaisten maiden etu.*
- *Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä on lisättävä EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.*
- *EU:lle on perustettava turvallisuuspoliittinen elin nopeampien ja tehokkaampien päätösten aikaansaamiseksi.*
- *Suomen tulee edistää yhteisymmärrystä Lissabonin sopimuksen EU:n turvatakuita käsittelevän 42.7. artiklan merkityksestä ja aktivoinnista.*
- *EU:n on tavoiteltava pysyvää jäsenyyttä YK:n turvallisuusneuvostossa.*

- Suomen ulkopoliittikka pohjautuu aktiiviseen pyrkimykseen siirtyä entistä tiiviimmäksi osaksi läntistä arvoyhteisöä.
- Suomi aloittaa hakuprosessin Naton jäseneksi eduskunnan päätöksellä, riippumatta Ruotsin ratkaisusta.
- Suomi osaltaan vakauttaa pakolaiskriisistä kärsivien maiden tilannetta sotilaallisella, taloudellisella ja poliittisella tuella.
- Kykyä hybridivaikuttamisen torjuntaan lisätään yhteiskunnallisin ja valtiollisin toimenpitein, kuten tehostamalla medialukutaitoa, kehittämällä vastatiedustelua ja tunnistamalla valheellista informaatiota propagandatarkoituksessa levittäviä tahoja.
- Kyberasejärjestelmien kohdistumista siviileihin on rajoitettava kansainvälisellä sopimuksella. Kyberhyökkäykset kriittisiin siviiliyhteiskunnan kohteisiin tulkitaan samoin kuin muut vastaavat sotilaalliset toimenpiteet.
- Varaudutaan deepfakejen avulla tehtävään informaatiovaikuttamiseen kansallisella ja EU-tasolla.
- Suomi edistää ilman ihmistä toimivien tappavien asejärjestelmien käyttöä kieltävän kansainvälisen sopimuksen aikaansaamista.
- Arvokisamaiden ihmisoikeustilanne tulee ottaa huomioon niitä myönnettäessä.
- Suomen on edistettävä Arktisen alueen rajakiistojen ratkaisua sekä Koillisväylän ja Luoteisväylän mahdollisimman vapaata kansainvälistä käyttöä.
- Suomen on tuotava turvallisuuspoliittisia kysymyksiä Arktisen neuvoston asialistalle, ja Arktiselle neuvostolle on luotava foorumi turvallisuuspoliittisten kysymysten ratkaisuun.
- Suomi ja Euroopan unioni pyrkivät riippumattomuuteen venäläisestä tuontienergiasta.
- EU:n on laajennettava sanktiopoliittikaansa suhteessa Kiinaan Hong Kongin viimeaikaisten tapahtumien sekä Kiinan uiguurivähemmistöön kohdistuvan kansanmurhan johdosta.

Eurooppa-politiikka

Kokoomusnuoret on sitoutunut puolustamaan eurooppalaista yhteistyötä ja Euroopan unionia. Historia on näyttänyt, että unioni on pystynyt vahvasti suoriutumaan perustehtävästään rauhan ja vakauden edistäjänä ja turvaajana. Unioni on Suomelle tärkein arvoyhteisö ja väylä kansainväliseen vaikuttamiseen.

Lähes kaikkialla Euroopassa EU-kansalaiset luottavat enemmän Euroopan unioniin kuin kansallisiin poliitikkoihinsa. 2020-luvulla EU:n haasteet eivät ensisijaisesti liity sen legitimitettiin, vaan suurin globaaleihin haasteisiin. Niihin ei Euroopassa voida vastata kuin EU:n tasolla. Jatkossa unionilta ja sen jäsenmailta tarvitaan toimia muun muassa maahanmuuton hallintaan ja ilmaston lämpenemisen torjuntaan. Samalla unionille ei ole taattu näillä politiikkalohkoilla työkaluja ratkaisujen tarjoamiseen ja toimeenpanoon. Tällaisten työkalujen luominen vaatii EU-perussopimusten uudistamista.

Kansainvälisen vallankäytön muuttuessa jälleen moninapaiseksi Eurooppa on vahvempi ja kykenee parhaiten vaikuttamaan globaaleihin kehityskulkuihin, kun se on mahdollisimman yhtenäinen. Siksi Kokoomusnuoret näkee, että Euroopan unioni täyttää tehtävänsä parhaiten läheisyysperiaatetta noudattavana liittovaltiona. Liittovaltio ei tarkoita vallan keskittämistä, vaan sen hajauttamista tasoille, joilla päätösten tekeminen on tarkoituksenmukaisinta ja demokraattisinta. Yhtenäinen Euroopan unioni turvaa jäsentensä itsemääräämisoikeuden parhaiten.

Euroopan unionin on tulevaisuudessa keskityttävä ennen kaikkea ilmastonmuutoksen torjuntaan, yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, sisämarkkinoiden syventämiseen, kansainvälisen vapaakaupan syventämiseen sekä sananvapauden, ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion puolustamiseen. Unionin on otettava sille kuuluva johtajuus globaalien haasteiden ratkaisemisessa. Suomen on puolestaan tuettava toimia, joilla unionille tarjotaan tähän riittävä toimivalta ja resurssit.

Euroopan unioni on maailman integroitunein talousalue, mikä on tuottanut eurooppalaisille valtavasti hyvinvointia ja kytkenyt jäsenmaiden elinkeinoelämät tiiviisti toisiinsa. Vahvan keskinäisriippuvuuden

vuoksi myös yhden jäsenmaan kohtaamat ongelmat heijastuvat nopeasti muihin. Tämän vuoksi EU tarvitsee yhteisen, sääntöperustaisen finanssipolitiikan, ja sen yhteyteen velkajärjestelymekanismin varmistamaan, että jokainen jäsenvaltio vastaa omista veloistaan.

Ison-Britannian unionista eroamiselle ei tule antaa ylikorostettua merkitystä EU:n tulevaisuutta hahmoteltaessa. EU:n on jatkossakin voitava syventyä ja laajentua. Keskeisessä asemassa on syventymisen tarkoituksenmukaisuus ja se, että jäseneksi haluavat maat täyttävät unioniin liittymisen edellytyksenä olevat ns. Kööpenhaminan kriteerit. Jokaisen kriteerit täyttävän Euroopan valtion on oltava tervetullut osaksi Euroopan unionia. Kiireellisin laajentumistarve on tällä hetkellä EU-rajojen sisälle jäävällä Länsi-Balkanilla.

Unionin ei pidä taipua perusarvoistaan myöskään sisäisen erimielisyyden edessä. Unkarin ja Puolan kehitys huonompaan suuntaan sekä muu populistinen opportunisti ei voi edetä seuraamuksitta ja ilman toimenpiteitä. Unionin kestävyys kannalta näille toimenpiteille on kuitenkin saatava yhteiset ehdot, vaikka se osoittautuisi haastavaksi. Euroopan unioni on historiansa aikana purkanut rajoja Euroopan sisällä, eikä sen tehtävä ole tuoda niitä takaisin.

Unionin politiikkaan ja turvallisuuteen vaikuttavat merkittävästi myös kandidaatti- sekä kumppanimaiden ja maantieteellisesti lähellä sijaitsevien kolmansien maiden sisäiset ja ulkoiset konfliktit. Erityisesti EU:n itäisen kumppanuuden ohjelmia on tarvittaessa syvennettävä ja laajennettava vastaamaan tämän päivän poliittisia ja taloudellisia haasteita. Kynnystä sanktioiden käyttämiseen sääntörikkomusten kohdalla on madallettava.

Afrikka on EU:lle strategisesti tärkeä kumppani ja mantereen vakaus sekä taloudellinen kehitys ovat EU intresseissä. EU:n tulee erityisesti tukea Afrikan Unionin hallinnollista sekä poliittista kehittymistä, parantaen sen toimintakykyä. Kumppanuuden tärkeys ja laajuus näkyy erityisesti Euroopan komission laatiman Afrikka-strategian muodossa, minkä toimeenpanoon on panostettava.

EU:n on kannettava vastuuta demokratiakehityksestä laajemmin myös unionin rajojen ulkopuolella. Unionin on otettava vahvempi rooli muun muassa Venäjän ja Valko-Venäjän tilanteiden suhteen ja maiden demokratian turvaamiseksi. Tätä varten on mahdollistettava laajempi vaikutusarsenaali esimerkiksi talouspakotteiden osalta.

Suomen on otettava entistä aktiivisempi rooli Euroopan unionissa. Suomen on pyrittävä unionin kaikkiin ytimiin. Kansallisen EU-politiikkamme on perustuttava oikeusvaltioon, markkinoihin ja tehokkaaseen hallintoon. Suomi edistää Euroopan unionin roolia vapaan maailman majakkana.

Kokoomuksen tulee olla Suomen johtava Eurooppa-puolue. Osana Euroopan kansanpuoluetta (EPP) sen tulee toimia vapaan markkinatalouden, oikeusvaltion ja eurooppalaisten arvojen puolesta. Kokoomuksen tulee vastustaa sellaisten kansallisten puolueiden jäsenyyttä omassa

europuolueessaan, jotka toimivat EPP:n ja Euroopan unionin perusarvojen vastaisesti. Omassa kansainvälisessä työssään kokoomusnuoret toimivat kaikilla tasoilla liberaalin demokratian ja perusoikeuksien puolesta.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Euroopan unionista luodaan läheisyysperiaatetta kunnioittava liittovaltio.*
- *Eurooppalaista demokratiaa vahvistetaan toimenpiteillä, joilla tuetaan eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan ja julkisen tilan syntymistä.*
- *Euroopan unioniin kehitetään ja toimeenpannaan uskottava sanktiojärjestelmä perussopimusten ja niiden nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi.*
- *EU:n perussopimuksia uudistetaan niin, että samalla siirretään useampia politiikkalohkoja tavallisen lainsäädäntömenettelyn piiriin.*
- *Euroopan parlamentin toiminta keskitetään Brysseliin.*
- *Kärkiehdokasmenettelystä Euroopan komission puheenjohtajan valinnassa pidetään kiinni ja sen asemaa vahvistetaan.*

- *EU:n on kannettava laajempaa vastuuta Venäjän sekä Valko-Venäjän demokratiakehityksen tilasta.*
- *EU:n itäisen kumppanuuden ohjelmia syvennetään ja laajennetaan taloudellisen hyvinvoinnin, liikkuvuuden, sektorikohtaisen yhteistyön ja poliittisen assosiaation parantamiseksi.*
- *EU:n ja Afrikan välistä kauppaa sekä yhteistyötä tulee lisätä, luoden perustaa Afrikan kestäväälle talouskehitykselle, elinkeinoelämän vahvistamiselle sekä poliittisen vakauden luomiselle.*
- *Euroopan unionille luodaan tarkkarajainen toimivalta välillisten verojen keräämiseen.*
- *Euroopan unionille luodaan yhteinen, sääntöperustainen finanssipolitiikka, sekä velkajärjestelymekanismi, jossa jokainen jäsenvaltio vastaa omista veloistaan.*
- *Unioni pyrkii määrätietoisesti nostamaan naisten ja vähemmistöjen määrää EU:n korkeimpien viranhaltijoiden joukossa.*
- *Euroopan unionin alaisuuteen perustetaan yhteinen huoltovarmuusvarasto.*
- *EU turvaa digipolitiikassaan yksityishenkilön omistajuuden ja itsemääräämisoikeuden koskien omaa dataansa sekä sen kaupallista että ei-kaupallista hyödyntämistä.*
- *Euroopan kansanpuolue (EPP) erottaa jäsenyydestään puolueet, jotka toimivat kotimaassaan EPP:n arvojen vastaisesti. Tällä hetkellä edellytyksiä jäsenyyteen ei ole Unkarin Fidesz- ja KDNP-puolueilla.*
- *Euroopan kansanpuolue (EPP) tekee Euroopan parlamentissa yhteistyötä vain sellaisten puolueiden kanssa, jotka allekirjoittavat demokratian ja länsimaisen oikeusvaltion perusperiaatteet. Tämä tarkoittaa yhteistyön välttämistä niin äärioikeistolaisten kuin äärivasemmistolaisten puolueiden kanssa.*
- *Euroopan unionin laajentumista Länsi-Balkanille edistetään määrätietoisesti ja unioniin pyrkiville maille luodaan selkeät askeleet kohti jäsenyyttä.*

Kauppapolitiikka

Kansainvälisen kaupan vapauttaminen on luonut maailmaan runsaasti hyvinvointia ja vähentänyt köyhyyttä. Kuitenkin valtioiden asettamien kaupankäynnin esteiden määrä on tutkimusten mukaan ollut kasvussa ja suurvaltojen väliset kaupallis-taloudelliset jännitteet merkittävästi lisääntyneet.

Euroopan unionin on torjuttava protektionismin nousua globaalisti avoimella ja tavoitteellisella kauppapolitiikalla, mikä tarjoaa sille taloudellisen hyödyn lisäksi mahdollisuuden edistää maailmalla arvojensa toteutumista. EU:n asema maailman suurimpana talousalueena antaa meille erityistä vipuvoimaa erilaisissa poliittisissa neuvotteluissa.

Maailman kauppajärjestö (WTO) muodostaa pohjan sääntöpohjaiselle monenkeskiselle kauppajärjestelmälle ja on siksi Suomen kaltaisille pienille, kansainvälisestä kaupasta riippuvaisille valtioille ehdottoman tärkeä. WTO:n olemassaolo on kuitenkin uhattuna, sillä sen päätöksenteko edellyttää yksimielisyyttä kaikilta 164:ltä jäseneltä, eikä sen puitteissa käydyissä neuvotteluissa ole saavutettu todellisia tuloksia pitkään aikaan. Yksittäisten jäsenten vastustuksesta huolimatta monenkeskeistä sääntelyä tarvitaan esimerkiksi kaupan sosiaalisten ja ekologisten vaikutusten hallintaan, sekä sähköisen kaupan sääntöjen kehittämiseen. Siksi WTO:ta tulee määrätietoisesti uudistaa.

Koska WTO:n piirissä käytävät neuvottelut ovat parhaillaan jumiutuneet, Euroopan unionin tulee nyt keskittyä sen uudistamisen ohella kahdenvälisten kauppasopimusten laatimiseen. Mikäli vapaakauppa-alue Pohjois-Amerikan kanssa saadaan aikaan, alueesta syntyy maailman suurin talousalue, mikä kasvattaa EU:n valta-asemaa maailmankaupassa entisestään. Tätä asemaa voidaan puolestaan käyttää ilmastotavoitteiden toimeenpanoon ja perusarvojemme suojelemiseen.

Kiina on pyrkinyt määrätietoisesti lisäämään globaalia vaikutusvaltaansa. Sen harjoittama kauppapolitiikka on aggressiivista, eikä se ole sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisen kaupankäynnin sääntöjä. Kiina on myös toistuvasti osoittanut olevansa valmis käyttämään taloudellista vaikutusvaltaansa esimerkiksi kauppakumppaniensa poliittiseen painostamiseen, minkä lisäksi se pyrkii

saamaan pääsyn muiden valtioiden hallussa olevaan strategiseen infrastruktuuriin ja teknologiaan. Euroopan unionin on pyrittävä kehittämään kansainvälisen kaupankäynnin sääntöjä samanhenkisten valtioiden kanssa haitallista politiikkaa ehkäiseväksi ja suojauduttava itse Kiinan toimilta, esimerkiksi ulkomaisten investointien tiukemman tarkastelun avulla.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Euroopan unionin tulee torjua protektionismia ja purkaa määrätietoisesti globaalin kaupankäynnin esteitä.*
- *Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulee antaa EU:n komissiolle tarpeeksi joustavia neuvottelumandatteja, jotta eurooppalainen liikäsääntely ei muodostu esteeksi.*
- *Suomi työskentelee Maailman kauppajärjestö WTO:n uudistamiseksi, ja sen päätöksenteon konsensusmallin höllentämiseksi esim. enemmistöäänestyksiä kohti.*
- *Euroopan unioni edistää WTO:ssa hiilitullijärjestelmän käyttöönottoa niiden maiden kohdalla, jotka eivät hinnoittele kasvihuonepäästöjä.*
- *Euroopan unionin ja Pohjois-Amerikan välisiä kaupan esteitä vähennetään ja niiden välille pyritään muodostamaan yhteinen transatlanttinen vapaakauppa-alue.*
- *TTIP-sopimuksen neuvotteluita jatketaan niin pian kuin mahdollista investointisuojaan ja GMO-tuotteiden vapautuksen kanssa.*
- *CETA-sopimus ratifioidaan EU-maissa.*
- *Euroopan unioni purkaa maataloustuotteiden tuontitullinsa kehittyvien maiden maataloustuottajien aseman parantamiseksi.*
- *Kiinan taloudellisen vaikutusvallan kasvua hillitään kauppasopimusten kautta.*
- *EU:n ulkopuolelta tuleville investoinneille luodaan riittävä tarkastelumekanismi strategisesti tärkeän infrastruktuurin ja teknologian suojaamiseksi.*
- *Suomen suhteita keskeisiin nouseviin talouksiin vahvistetaan.*

Kehityspolitiikka

Vaikka elintaso maailmassa paranee valtavalla vauhdilla, kaikki valtiot eivät ole päässeet tähän kehitykseen yhtä lailla osallisiksi. Maailman kehityksen epätasainen jakautuminen näkyy erityisesti kasvavassa pakolaisten määrässä, joka tulee etenkin ilmastonmuutoksen vuoksi lisääntymään tulevaisuudessa kiihtyvällä tahdilla.

Paras ratkaisu näiden haasteiden ratkaisemiseen on niiden juurisyyhin puuttuminen. Suomelle parhaita välineitä tähän vapaakaupan edistämisen ja ilmastonmuutoksen torjumisen lisäksi ovat rauhanturvaaminen ja toimiva kehitysyhteistyö. Kehityspolitiikan on perustuttava tutkittuun tietoon ja suoritustietoihin, joista voidaan tunnistaa parhaat tavat saada rajallisilla resursseilla mahdollisimman suuri vaikutus.

Kokoomusnuoret priorisoi kehitysapua valtioiden perusedellytysten turvaamiseen. Tärkein niistä on sukupuolten välisen tasa-arvon parantaminen naisten ja tyttöjen oikeuksien eteen tehtävällä työllä etenkin kehittyvissä valtioissa, joissa se on suurimpia ongelmia. Tämä vahvistaa tutkitusti koko yhteiskuntaa ja edesauttaa muiden kehityspoliittisten tavoitteiden saavuttamista.

Kaupankäynnin, ihmisten liikkuvuuden ja turvallisuuden takaamisen tärkeä edellytys on toimiva infrastruktuuri, johon kuuluu sähköntuotannon, vesihuollon ja tieverkon ylläpito. Lisäksi hyvä hallinto, alhainen korruptio, hyvin laadittu perustuslaki ja kyvykäs julkinen hallinto ovat tärkeitä yhteiskunnan kehittämisen kannalta.

Kiinan vaikutusvalta Afrikassa on huomasti kasvanut 2000-luvulla ja siitä on tullut Afrikan tärkein kauppakumppani EU:n jälkeen. Kiina on poliittisilla linjauksillaan ohjannut kiinalaisia yrityksiä investoimaan suuria summia Afrikkaan valtiollisten valtaintressien edistämiseksi. Investoimalla Afrikkaan, erityisesti strategisesti tärkeisiin kohteisiin kuten satamiin, rautateihin sekä voimaloihin, Kiinan vaikutusvalta Afrikan sisäisissä asioissa on vahvistunut. Vaikka EU investoi Afrikkaan

moninkertaisesti enemmän kuin Kiina, siltä puuttuu investointien ja muiden toimien koordinointi, minkä vuoksi melkein jokaisella EU-maalla on omat Afrikka-strategiansa ja omat intressinsä mantereella. Toimien vaikuttavuuden maksimoimiseksi merkittävä osa EU-maiden kehitysyhteistyöstä tulisi siirtää EU:n toimivallan alle.

Kehittyvien maiden energiankulutus jatkaa kasvuaan, eikä monissa niistä koskaan tapahtunut länsimaihin verrattavissa olevaa teollista vallankumousta. Tavoitteena on siksi oltava, että kehittyvät maat pystyisivät harppaamaan kokonaan fossiilisiin energiamuotoihin pohjautuvan vaiheen yli suoraan päästöttömiin energiamuotoihin pohjautuvaan tuotantoon. Suomen ja EU:n tulee tukea näiden maiden uusiutuvaa energiantuotantoa vihreiden investointien sekä Euroopassa hyväksi todettujen teknologioiden sekä toimintatapojen kuten päästökompensaation jakamisella Afrikkaan.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Kehitysavun määrä säilytetään nykyisellä tasolla.*
- *Merkittävä osa EU-maiden kehitysyhteistyöstä tulisi siirtää EU:n kompetenssiin, parantaen toimien koordinointia sekä voimavarojen tehokasta käyttöä, säilyttäen kuitenkin mahdollisuuden toteuttaa kansallisesti tärkeitä hankkeita.*
- *Business Finland-konseptia sovelletaan kehitysyhteistyössä kehitysviennin muodossa. Kehitysyhteistyössä panostetaan kehittyvien talouksien talouskasvun hiilineutraaliuteen ja puhtaaseen energiantuotantoon*
- *Naisten ja tyttöjen aseman parantaminen, infrastruktuurin kehittäminen, koulutustavoitteiden saavuttaminen sekä hyvän ja vakaan hallinnon edistäminen asetetaan Suomen kehityspolitiikan kärkitavoitteiksi.*
- *Kehitysavun tulee perustua tutkittuun tietoon ja määriteltyihin suoritusmittareihin, joista voidaan tunnistaa tehokkaimmat tavat saada rajallisista resursseista mahdollisimman suuri vaikutus.*
- *Kehityspolitiikassa vaaditaan entistä selkeämmin tulosvastuuta.*

KOKOOMUSNUORTEN SISÄ- JA OIKEUSPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Kokoomusnuoret on periaateohjelmassaan sitoutunut puolustamaan länsimaista liberaalia demokratiaa. Kokoomusnuorten periaateohjelman mukaan yhteiskunnan tehtävä on luoda kaikkia yksilöitä koskevat yhtäläiset säännöt, jotka turvaavat yleisen järjestyksen, yhteiskuntarauhan ja yksilöiden oikeusturvan. Vain näiden oikeudenmukaisten sääntöjen tehokkaan toimeenpanon ja ajan tasalla pitämisen avulla voidaan varmistaa elämäntapamme jatkuvuus myös tuleville sukupolville.

Nykymuotoisen markkinatalousvetoisen yhteiskunnan muotoutuessa sisäisen turvallisuuden turvaaminen oli monien keskeisten yhteiskuntafilosofien mukaan oikeutus järjestäytyneelle valtiolle, sekä sen veronkannolle. Vaikka valtio on kehittänyt itselleen ajan myötä yhä uusia ja laajempia tehtäviä, on sisäisen turvallisuuden takaaminen yhä edelleen valtion toiminnan kovassa ytimessä. Virkavallan resurssit ja toimintavalmius on turvattava siten, että tehokas viranomaistoiminta kattaa koko maan.

Tehokas ja toimiva oikeuslaitos on varsinaisen turvallisuuskoneiston ohella yksi yhteiskunnan sisäisen eheyden tae. Oikeusvaltion eri instituutioiden resursoinnin on oltava riittävää, jotta oikeusvarmuus voidaan turvata kaikissa olosuhteissa. Oikeudellisten instituutioiden johtamisen on myös oltava selkeää ja niiden on elettävä ajassa. Oikeudenkäyntien viivästyminen aiheuttaa suuria oikeudellisia ja taloudellisia menetyksiä niin kansalaisille, suomalaiselle elinkeinoelämälle kuin yhteiskunnallekin.

Ilmastonmuutos sekä poliittiset epävakaudet ovat johtaneet kansainvaelluksiin mittakaavassa, joka hakee vertaistaan ihmiskunnan historiassa. Eurooppa vakaana maanosana on haluttu päätepiste niin konfliktialueilta tuleville turvapaikanhakijoille kuin parempaa elintasoja hakeville siirtolaisille. Tämä muuttoliike luo painetta myös suomalaiselle yhteiskunnalle. Meidän on huolehdittava siitä, että maahanmuuttoprosessimme ovat tehokkaita, mutta inhimillisiä.

Maahanmuuttopolitiikka

Suomen maahanmuuttopolitiikan keskiössä tulee olla yhteiskunnan kantokyvyn ja väestöllisen kehityksen huomioiva kustannustehokas järjestelmä, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle sekä kansainvälisten sopimusten noudattamiselle. Suomen turvapaikanhakuprosessin on perustuttava oikeusvaltion periaatteille ja noudatettava sekä kansallista että EU-tason lainsäädäntöä. Kumpikaan näistä ei poissulje turvapaikkajärjestelmän kokonaisvaltaista uudistamista, jossa käsittelyaikojen tulee olla huomattavasti lyhyempiä ja kielteisten turvapaikkapäätösten saaneiden palautusten tehokkaampia. Suomen tulee olla aktiivisesti mukana rakentamassa EU:n yhteistä turvapaikkajärjestelmää.

Kokoomusnuorten mielestä on oltava mahdollista, että muista maista voidaan tulla Suomeen tekemään työtä tai rittämään, kunhan tulija pystyy omalla työllään elättämään itsensä ja perheensä. Laajan julkisen sektorin ja hyvinvointiyhteiskunnan edellytyksenä on se, että kaikkien palveluita käyttävien työkykyisten on osallistuttava niiden rahoittamiseen, siksi palvelujen saatavuudelle on voitava asettaa myös jonkinlaisia rajoituksia.

Turvapaikanhakijoiden sosiaaliturvaetuksia tulee tarkastella kustannushyötyanalyysin pohjalta, ja vastikkeellisuuden lisäksi vastaanotokeskusten opinto- ja työtoimintaan tulee liittää vaikutusarviointia. Kielteisten turvapaikanhakijoiden omaehtoista maasta poistumista tulee edistää sosiaaliturvan heikennyksillä, minkä lisäksi säilöönottoa tulee hyödyntää tapauksissa, joissa kielteisen turvapaikan saaneen henkilön riski kadota on korkea. Suomalaisen yhteiskunnan turvallisuudesta ei tule tinkiä. Viranomaisilla tulee olla tieto ihmisistä, jotka oleskelevat Suomessa. Vakaviin rikoksiin syyllistyneiden ja niistä epäiltyjen ihmisten maahanmuuttoa on syytä rajoittaa turvallisuuden lähtökohdista ja erilaisten ääriilikkeiden toiminnan edellytykset on tukahdutettava.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen ja kotouttamiseen liittyvät haasteet jaetaan kaikissa Euroopan unionin maissa. Tästä syystä Suomen tulee edistää, yhtenä EU:n ulkorajavaltioista, ulkorajojen valvonnan rahallista ja resurssiperustaista avustamista. Turkin roolia luotettavana kumppanina on tarkasteltava EU-maiden kesken ja selvitettävä vaihtoehtoisia tapoja huolehtia pakolaiskriisistä.

Mahdollisuuksia sijoittaa vastaanottokeskuksia Afrikan pohjoisrannikolle on kartoitettava. Suomella tulee olla myös aktiivinen rooli neuvoteltaessa palautussopimuksista lähtömaiden kanssa ja olla edistämässä EU-maiden ja kolmansien maiden palautusten toimivuutta.

Ensisijaiseksi reitiksi on EU:n tasolla vahvistettava pakolaiskiintiöt. Resurssien kuluttaminen Euroopan halki kulkeviin turvapaikanhakijoihin on kustannustehotonta ja tilastojen valossa moni ei ole tosiasiallisen kansainvälisen suojelun tarpeessa. Suoraan pakolaisleireiltä ihmisten auttaminen mahdollistaa suojelun tarpeesta varmistumisen jo paikan päällä ja säästää huomattavasti resursseja vastaanottavassa maassa. Näin turvapaikanhakijoiden matkan turvallisuus voitaisiin myös taata ja puuttua rehottavaan ihmissalakuljetusbisnekseen. Tehokkailla palautuksilla saadaan vahvistettua pakolaisleirejä turvapaikanhaun pääasiallisena väylänä. Suomen tulee edistää kiintiöpakolaisjärjestelmän käyttöönottoa koko EU:n tasolla ja ottaa aktiivisesti osaa vastuunjakoon liittyvässä keskustelussa.

Kotouttamispolitiikassa tulee panostaa luotettavaan ja tutkittuun tietoon, sekä määritellä integraation tavoitteet, mittarit ja mahdolliset sanktiot. Tavoitteena on, että Suomeen tuleva henkilö sopeutuu suomalaiseen kulttuuriin ja hyväksyy siihen sisältyvän arvomaailman. Suomalaista sosiaaliturvaa tulee uudistaa siten, että se kannustaa myös turvapaikan saaneiden opiskelua ja työllistymistä. Suomalaisen koulutusjärjestelmän potentiaali on otettava laajamittaisesti käyttöön kotoutumisen välineenä. Myönteisten turvapaikkapäätöksen saaneilla tulee olla tosiasialliset mahdollisuudet ymmärtää velvollisuutensa ja oikeutensa suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomalaisen kulttuurin, oikeusjärjestelmän, arvojen ja hyvinvointivaltion yhteisvastuullisuuden ymmärtämisestä on tehtävä vaikutusarviointiin perustuvaa seurantaa koulutuksen osalta.

Suomalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen tulee tehdä silmällä pitäen myös jatkuvasti etenevää ilmastonmuutosta ja sen tulevia vaikutuksia globaalissa maailmassa. Tulevaisuuden ilmastopakolaiset tulee voida vastaanottaa järjestelmään, jossa on resursseja tehokkaaseen hakemusten käsittelyyn sekä onnistuneeseen kotouttamispolitiikkaan.

Kokoomusnuoret esittää, että

- Suomen tulee edistää EU:n yhteistä turvapaikkajärjestelmää, minkä lisäksi myös integraatioon liittyvissä haasteissa tulee tehdä yhteistyötä ratkaisujen löytämiseksi.
- Suomen tulee noudattaa ja edistää kansainvälisiä sopimuksia sekä ihmisoikeuksien toteutumista.
- Suomalaisen turvapaikkajärjestelmän ei tule olla muita EU-maita houkuttelevampi vaan perustua nopeille turvapaikkahakemusten käsittelyille sekä tehokkaille palautuksille.
- Suomen tulee yhteistyössä muiden EU-maiden kanssa neuvotella palautussopimuksista ja selvittää vastaanottokeskusten sijoittamisesta Euroopan ulkopuolelle.
- Pakolaiskiintiöistä tulee tehdä, ja niiden tulee olla, ensisijainen sekä helpoin reitti turvapaikanhakijoille Eurooppaan.
- Suomalaisen koulutusjärjestelmän potentiaalia on hyödynnettävä kokonaisvaltaisemmin lasten ja nuorten kotouttamisessa, minkä lisäksi myös vanhemmille tulee säätää oppivelvollisuus keskeisimpien kansalaistaitojen hankkimista varten.
- Korkean osaamisen maahanmuuttoyksikön mahdollisuuksia selvitetään.
- Poistetaan työperäisen maahanmuuton tarveharkinta.
- Englanninkielisiä varhaiskasvatus- ja koulupaikkoja tulee tarjota riittävästi.
- Englannin kieli asetetaan yleisesti kolmanneksi asiointikieleksi. Kaikissa julkisissa virastoissa on voitava asioida englanniksi.
- Suomen tulee olla ehdoton edelläkävijä terrorismin torjunnassa Euroopassa, eikä vastaanottaa terroristiseen toimintaan osallistuneita turvapaikanhakijoita.
- Suomen tulee lisätä rahoitusta ja resursseja niin turvapaikkahakemusten käsittelyyn (joka painottuu tulevaisuudessa pakolaiskiintiöiden hoitamiseen) että kotouttamispolitiikkaan, jossa tulijat on tosiasiaa mahdollista integroida osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

Oikeusturva

Suomalaisen oikeusturvan ja oikeuslaitoksen perusta on terve. Menettelyt on varsin tarkkaan säännelty, mikä varmistaa kansalaisten yhdenmukaisen ja yhdenvertaisen kohtelun. Menettelyjen yhdenmukaisuus on omiaan ennaltaehkäisemään korruptiota, jota järjestelmällisessä muodossa ei tiedetä maassamme esiintyvän.

Kokoomusnuoret näkee, että tehottoman oikeuslaitoksen mukanaan tuomat pitkät käsittelyajat vaarantavat niin taloudellista toimeliaisuutta kuin yksilön oikeusturvaa. Pelkkä poliisien resurssien nostaminen luo tuomioistuimiin pullonkaulailmiön, joka entisestään vaikeuttaa oikeuden saamista. Jo valmiiksi ruuhkautuneissa tuomioistuimissa koronaepidemian merkitys voi vaikuttaa useiden vuosien päähän. Lisäksi suomalainen oikeuslaitos on saanut hälyttävän monta tuomiota Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta oikeuslaitoksen liian pitkistä käsittelyajoista. Oikeudenkäyntien käsittelyaikojen lyheminen on myös keskeistä uhrin aseman ja oikeuksien toteutumisen kannalta. Tuomioistuinharjoittelupaikkojen lisääminen olisi kustannustehokasta ja hyödyttäisi yhteiskuntaa monilla tavoilla myös pidemmällä tähtäimellä.

Laaja valitusoikeus ylempiin oikeusasteisiin johtaa siihen että alimmissa oikeusasteissa ei ole riittävää painetta keskittyä yksittäisen tapauksen yksityiskohtaiseen purkamiseen ja argumentointiin. Laajemmat valtuudet syyttäjälle purkaisivat jonoa yksinkertaisista ja selkeistä rikostapauksista käräjäoikeuksissa.

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kunnioittaminen ja tasapuolinen kohtelu on oikeusvaltion peruskivi. Kokoomusnuoret haluaa uudistaa Suomen translain niin, että se kunnioittaa yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia ja jokaisen itsemääräämisoikeutta omaan sukupuoleensa. Kokoomusnuoret uskoo yksilönvapauteen, ja kriittinen osa yksilönvapautta on saada itse määritellä, kuka on myös sukupuolen ja seksuaalisuuden osalta.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Lisätään poliisien määrää kohti pohjoismaista tasoa.*
- *Lisätään henkilökuntaa syyttäjänvirastoon ja tuomioistuimiin.*
- *Lisätään tuomioistuinharjoittelupaikkoja nykyisestä noin 140 paikasta 200 paikkaan.*
- *Mahdollistetaan julkinen oikeusapu myös yksityisyrityksille ja alle 10 henkilöä työllistävälle yrityksille koronaepidemian aiheuttamien haasteiden hoitamiseksi.*
- *Käräjäoikeuksien määrää vähennetään.*
- *Käräjäoikeuksissa luovutaan maallikkotuomareista.*
- *Mahdollistetaan jo käräjäoikeudessa nähdyn henkilötodistelun käyttö myös hovioikeuksissa videoimalla todistelut.*
- *Annetaan syytetyille subjektiivinen oikeus lykätä määrämittaisen tuomion täytäntöönpanoa rikosasioissa, joissa ei-vangittu syytetty tunnustaa teon.*
- *Avioerohakemusten käsittely siirretään Digi- ja väestötietovirastoon.*
- *Luodaan järjestelmällinen oikeustapaustietokanta lakia harjoittavien yritysten ja henkilöiden sekä oikeudenkäyntien käyttöön.*
- *Liiketoiminnan edistämiseksi tehty lainrikkominen katsotaan rangaistusta koventavaksi perusteeksi ja näissä tapauksissa liiketoimintakiellon määräämisen kriteerejä madalletaan.*
- *Satelliittien kuvaustarkkuuden tarkentuessa kuvaussatelliiteille tehdään kansainvälinen sopimus, joka mm. turvaa ihmisten yksityisyyttä.*
- *Merkittävästi vammaisten elämänlaatua kohentavat teknologiset apuvälineet määritellään lailla osaksi ihmistä oikeusturvan kohentamiseksi.*
- *Täysi-ikäinen voi korjata väestökisterissä olevan sukupuolimerkinnän omalla ilmoituksella, kuten muissa Pohjoismaissa.*

- *Juridisen sukupuolen korjaaminen ei vaadi todistusta lisääntymiskyvyttömyydestä. Prosessin ei tule myöskään pakottaa sukupuolirooleihin, vaan antaa ihmisen itse päättää omasta identiteetistään.*
- *Laajennetaan yksilön itsemääräämisoikeutta ja otetaan käyttöön kolmas juridinen sukupuoli.*
- *Myös alle 18-vuotiaat voivat korjata juridisen sukupuolensa huoltajan suostumuksella.*
- *Eheytyshoidot kriminalisoidaan.*
- *Lainvastaiset teot, jotka tapahtuvat koulussa, tulee siirtää suoraan poliisiin käsiteltäväksi. Opetushenkilöstöllä on vastuu tehdä asiasta rikosilmoitus.*
- *Jumalanpilkka tulee dekriminalisoida, kuitenkin siten, että laillinen uskonnon harjoittaminen säilyy turvattuna jatkossakin.*
- *Myös poliisin rangaistusmääräysmenettelyssä antamat sakot on oltava muuntorangaistuskelpoisia.*

Sisäinen turvallisuus

Kokoomusnuoret näkee sisäisen turvallisuuden läpileikkaavina haasteina köyhyyden, näköalattomuuden, toivottomuuden ja ulkopuolisuuden tunteen niin yksilöiden kuin ihmisryhmienkin kohdalla. Yhteiskunnan polarisoituminen lisää rikollisuutta, ruokkii ääriliikkeitä sekä heikentää valtion yhtenäisyyttä. Näiden ilmiöiden purkamiseksi on tehtävä lujasti töitä.

Kokoomusnuorten ajattelu kokonaisuudessaan nojaa lujasti länsimaiseen oikeusvaltioperiaatteeseen, joka perustuu yhdenvertaisuutta ja yksilön vapauksia kunnioittavaan oikeusjärjestykseen. Oikeusvaltiota tulee ylläpitää yhdellä laillisella oikeusjärjestyksellä, joka koostuu asiantuntemuksella ja tietoon perustuen valmistelluista ja säädetyistä oikeusnormeista sekä näiden oikeusnormien puolueettomasta, riippumattomasta ja yhdenvertaisesta soveltamisesta.

Kaikilla on oltava oikeus nopeaan ja yhdenvertaiseen käsittelyyn tuomioistuimissa. Virkavallan resurssien ja toimintavalmiuden on katettava koko maa.

Eurooppa ja Suomi ovat kasvaneiden siirtolaisvirtojen myötä monien haasteiden edessä. Hallitun maahanmuuton strategiassa keskiössä on oltava syrjimättömyys ja ihmisoikeudet, työllisyyskysymykset sekä maahanmuuton kestävyys ja sisäinen turvallisuus. Laitonta maahantuloa ja maahanmuuttoa voidaan ehkäistä esimerkiksi syventyvän viranomaisyhteistyön avulla kansallisesti ja EU-tasolla sekä lisäämällä lähtömaihin sijoitettujen yhdysheikkien määrää.

Suomessa tapahtuvaan laittomaan maassa oleskeluun puututaan joko käännyttämällä tai karkottamalla. Ulkomaalaisen palauttamisprosessi saattaa kuitenkin viivästyä vuosikautia tai jopa keskeytyä kokonaan lähtömaan viranomaisten, esimerkiksi matkustusasiakirjoihin liittyvien vaatimusten vuoksi. Tämänhetkinen ulkomaalaislaki sallii ulkomaalaisen maahantulokiellon määräämisen ainoastaan maastapoistamisen yhteydessä, mikä haittaa sekä hallitun maahanmuuton että sisäisen turvallisuuden valvontaa.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Ulkovaltojen puuttuminen Suomen sisäisiin asioihin esimerkiksi laittoman tiedustelun, disinformaation, poliitikkojen painostamisen tai ääriliikkeiden rahoituksen kautta on estettävä.*
- *Terveen ulko- ja turvallisuuspoliittisen keskustelun edellytyksenä on Suomen lähihistorian kipukohtien avoin käsittely. Suomeen perustetaan riippumaton totuuskomissio purkamaan YYA-ajan ylilyöntejä ja suomettumista.*
- *Neuvostoliiton sekä sen etupiirissä olleiden itäblokin maiden tiedustelupalveluiden kylmän sodan aikaiset yhteydet Suomen avainhenkilöihin tutkitaan perusteellisesti, esimerkiksi Tiitisen listan julkaisemisella.*
- *Terrorismin ja vakoilun torjumiseksi Suojelupoliisille ja muille turvallisuus- ja tiedusteluviranomaisille on annettava riittävät toimintaedellytykset niin resurssien kuin*

lainsäädännön tasolla sekä Suomessa että ulkomailla. Samalla on varmistettava, ettei kansalaisten perusoikeuksia loukata ilman vakavaa syytä.

- *EU:n jäsenmaiden tiedusteluviranomaisten välistä tiedonjakoa ja yhteistyötä on tehostettava vastaamaan terrorismin, järjestäytyneen rikollisuuden sekä kyberrikollisuuden kansalliset rajat ylittäviin luonteisiin.*
- *Väkivaltaisia, vapautta ja demokratiaa halveksuvia ääriliikkeitä ei tule hyväksyä ja niitä on vastustettava maailmanlaajuisesti. Suomessa päätään nostaneiden äärioikeistolaisten sekä -vasemmistolaisten liikkeiden tarkkailua on jatkettava ja näiden ryhmittymien välisiä konflikteja on hillittävä.*
- *Suomen on valvottava tehostetusti terroristiseen toimintaan osallistumisesta epäiltyjen henkilöiden liikkumista ja toimia.*

KOKOOMUSNUORTEN SIVISTYSPOLIITTINEN OHJELMA

2021-2022

Tulevaisuudessa Suomi ei voi kilpailla kansainvälisillä markkinoilla osaajien määrällä, vaan ainoa keino sekä inhimilliseen että taloudelliseen menestykseen on sivistys ja osaaminen. Mahdollisuuksien tasa-arvoon pohjaavan suomalaisen koulutusjärjestelmän tavoitteena on sekä nostaa suomalaisten yleinen osaamistaso OECD-maiden kärkitasolle että mahdollistaa jokaisella suomalaisella lapsella ja nuorella kasvaminen täyteen potentiaaliinsa.

Tulevaisuudessa tärkeintä osaamista ei ole ulkoa opetteluun perustuva osaaminen, vaan laajamittainen yleissivistys, hankitun tiedon soveltaminen ja oppimaan oppiminen. Suomalaisen koulutusjärjestelmän tärkein tehtävä on kouluttaa uteliaita, muutoksen mahdollisuutena näkeviä, laaja-alaisen sivistyksen omaavia ihmisiä. Teknologian on oltava mukana koulutuksessa, mutta se ei saa olla itseisarvo, vaan väline.

Tulevaisuuden maailma on yhä kansainvälisempi. Suomalaisen koulutusjärjestelmän tulee kasvattaa kansainvälisiä osaajia. Kielitaito, esiintyminen ja erilaisten kulttuurien tuntemus nousee tulevaisuudessa entistä tärkeämpään rooliin. Tulevaisuuden koulupolku sisältää jokaiselle oppilaalle tai opiskelijalle vähintään yhden kansainvälistymisjakson.

Meidän on oltava valmiita maailmaan, jossa vanhat ammatit voivat nopeasti kadota ja uudet syntyä, eikä nuorena saatu koulutus säily välttämättä ajanmukaisena ollenkaan niin pitkään kuin entisaikoina. Itsensä voi joutua keksimään uudelleen useitakin kertoja elämänsä aikana, ja tähän ihmisten tulee olla valmiita.

Yhteiskunnan ja ihmiskunnan kehityksen perustaksi tarvitsemme korkealaatuista, avointa ja monialaista tieteellistä tutkimusta. Laadukas korkeakouluissa tehtävä tutkimus luo pohjan laadukkaaseen koulutuksen toteutumiseen. Uusia rahoitusmalleja tutkimalla ja yhteistyötä yhteiskunnan eri osa-alueiden kanssa kehittämällä varmistamme Suomen aseman tieteen, kehityksen ja innovaatioiden huippumaana myös tulevaisuudessakin.

Varhaiskasvatus

Suomi poikkeaa muista Pohjoismaista lasten kotihoitoa vahvemmin tukevana maana. Vaikka Suomessa varhaiskasvatuksen osallistumisaste onkin kasvanut, tulee tätä nostaa lähemmäs OECD-maiden yleistä keskiarvoa.

Kokoomusnuoret haluaa kehittää varhaiskasvatusta entistä vahvemmin osana suomalaista koulutuspolkua. Tavoitteena on pidettävä sitä, että jokainen suomalaislapsi saa mahdollisuuden osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatukseen osallistuminen on osa mahdollisuuksien tasa-arvon ja kansallisen sivistyksen edistämistä sekä suomalaisten osaamistason nostoa. Laadukas varhaiskasvatus on omiaan ehkäisemään perusopetuksessa, toisella asteella ja korkea-asteella ilmeneviä ongelmia oppimistuloksissa, opintojen etenemisessä sekä oppilaiden ja opiskelijoiden henkisessä hyvinvoinnissa.

Varhaiskasvatuspalvelujen tuottamisessa on hyödynnettävä myös yksityistä ja kolmannen sektorin palveluntuotantoa. Monituottajuudesta syntyvä kilpailu ja järjestäjätahon saama kustannustieto haastavat julkista palveluntuotantoa tehokkuuteen ja laadun kehittämiseen.

Laadukas varhaiskasvatus edellyttää osaavaa henkilöstöä. Lainsäädännön tavoitteiden toteutuminen edellyttää varhaiskasvatuksen opettajilta syvällistä ymmärrystä varhaiskasvatuksen tavoitteista ja kykyä niiden arkiseen toimeenpanoon. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten koulutukseen on varattava riittävät resurssit.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Oppivelvollisuutta pidennetään ulottamalla kaikille pakollinen esiopetus alkamaan jo 5-vuotiaana.*

- *Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan muuttamalla kannustimia vanhempien työssäkäyntiä ja lasten varhaiskasvatukseen osallistumista tukeviksi.*
- *Turvataan kuntien varhaiskasvatuksen resurssit ja laatu koko Suomessa.*
- *Varataan riittävät resurssit varhaiskasvatuksen opettajien koulutukseen.*
- *Siirrytään asteittain kohti maksutonta varhaiskasvatusta.*
- *Varhaiskasvatuksen palveluseteli otetaan käyttöön valtakunnallisesti.*
- *Vieraiden kielten kokeilu ja opettelu tuodaan osaksi varhaiskasvatusta.*
- *Vieraskielisten lasten varhaiskasvatusastetta nostetaan 3-vuotiaasta lähtien siten, että lapsen osallistuminen varhaiskasvatukseen on vanhempien sosiaalietuuksien ehto.*

Perusopetus

Universaali peruskoulu on suomalaisen mahdollisuuksien tasa-arvon peruskivi. Peruskoulua kehitetään lähikouluperiaatteen pohjalta siten, että jokainen lähikoulu on "maailman paras peruskoulu", eikä valintaa asuinpaikasta tarvitse tehdä koulun perusteella. Perusopetuksessa opetuksen yksilöllistämistä toteutetaan jakotuntien ja teknologian avulla.

Suomalaisen perusopetuksen menestyksen kulmakivi on korkeakoulutettujen luokan- ja aineenopettajien pedagoginen vapaus. Opettajat osaavat korkean koulutuksensa avulla ottaa käyttöön kulloiseenkin tilanteeseen parhaiten sopivat opetusmenetelmät. Opettajien täydennyskoulutus ja elinikäinen oppiminen ovat keskeisessä roolissa peruskoulun opetuksen laadun ylläpitämisessä.

Perusopetuksen tavoitteena on antaa perustaidot elämään sekä jatko-opintovalmiudet toisen asteen koulutukseen. On varmistettava, että jokaisella perusopetuksesta valmistuvalla oppilaalla on riittävät taidot seuraavia opinpolun vaiheita varten. Taidoista ja oppilaan tasosta käydään aktiivista keskustelua oppilaan, vanhempien sekä koulun välillä koko perusopetuksen ajan.

Mitä aikaisemmin ongelmat huomataan, sitä helpompi ne on korjata. Myöhempien laastaritoimintojen sijaan on panostettava siihen, että jokainen saa jo perusopetuksessa riittävän yksilöllisen tuen tarpeidensa mukaan.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Uusin oppimismenetelmin ja teknologioin tulee varmistaa jokaisen oppilaan yksilöllistä tasoa vastaava opetus. Yksilöllistämisellä kyetään tukemaan samaan aikaan niin heikommin pärjääviä kuin huippulahjakkuuksiakin.*
- *Ohjelmoinnista tehdään oma oppiaine, joka aloitetaan yläkoulussa. Oppiaineen tueksi sisällytetään tarvittavat loogiset taidot jo alakouluopintoihin.*
- *Oppilaiden taloustaitoja kehitetään lisäämällä henkilökohtaisen taloudenpidon oppisisältöjä perusopetuksen oppisisältöihin.*
- *Yhteiskuntaopin opetusta vahvistetaan erityisesti taloustieteen perusteiden ja demokratiakasvatuksen osalta.*
- *Uskontokuntakohtaisesta uskonnon opetuksesta luovutaan ja siirrytään kaikille yhteisen uskontotiedon opetukseen. Uskonnon ja elämäkatsomustiedon erityisasema poistetaan peruskoulu- ja lukiolaeista.*
- *Seksuaalikasvatuksen tulee olla tasa-arvoista ja yksilön hyvinvointia tukevaa.*
- *Korostetaan kriittisen ajattelun ja luotettavan ja epäluotettavan tiedon erottamista toisistaan jo peruskoulussa.*
- *Perusopetuksen läpäisyvaatimuksena on luku- ja kirjoitustaito.*
- *Kouluväkivaltaa ei tule käsitellä osana sivistys- tai koulupolitiikkaa, vaan osana oikeuspolitiikkaa.*
- *Opinto-ohjauksen resursseja lisätään erityisesti perusopetuksen viimeiselle vuodelle, jotta turhien tutkintojen ja väli vuosien määrä saataisiin laskuun.*

Toisen asteen koulutus

Lukiota ja ammatillista koulutusta kehitetään edelleen omina erillisinä koulutusmuotoinaan. Lukion ensisijaisena tavoitteena on kouluttaa yleissivistyneitä opiskelijoita korkeakouluopintoja varten. Ammatillisen koulutuksen tavoitteena taas on kouluttaa ammatillisesti sivistyneitä osaajia.

Molempien koulutusmuotojen oppisisältöjä kehitetään nämä perustavoitteet huomioiden. Toisen asteen koulutuksessa yksilöllistä oppimista vahvistetaan. Lukiokoulutuksessa se tehdään valinnaisuutta lisäämällä ja yksilöllistä tukea vahvistamalla. Ammatillisessa koulutuksessa kehitetään osaamisen tunnustamista ja tunnistamista sekä erilaisia oppimisen muotoja työelämälähtöisesti. Ammatillinen koulutus on vahvasti osaamisperusteista.

Ammatillisen koulutuksen asemaa vahvana työvoiman uudelleen kouluttautumista ja osaamisen monipuolistamista tarjoavana koulutusmuotona tulee vahvistaa. Yhteiskunnallisen vaikuttamiseen tulee kannustaa. Kansainvälisyys tulee olla mukana toisen asteen arjessa. Kaksois- ja kolmoistutkinnon suorittamista tulee sujuvoittaa ja vastuita koulutusmuotojen välillä selkeyttää.

Korkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö tulee toteuttaa yhteistyössä molempien toisen asteen koulutusmuotojen kanssa. Jatko-opintoihin siirtymistä tulee inhimillistää siten että opiskelijoilla on tiedossa ennen toiselle asteelle siirtymistä heihin vaikuttavat opiskelijavalintakriteerit sekä soveltuvuskokeita tulee kehittää jotta ne aidosti vastaavat tarkoitustaan.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Toiselle asteelle hakeutumisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Oppivelvollisuusikärajaa ei ole perusteltua jatkaa 18 ikävuoteen.*
- *Jokaiselle nuorelle taataan paikka toisen asteen koulutuksesta. Peruskouluille säädetään jälkiohjausvelvoite.*
- *Vaadimme lukiokoulutusta tarjoavia huolehtimaan opiskelijoiden valinnanvapaudesta, laajasta kurssitarjonnasta ja laadukkaasta opetuksesta kannustamalla lukioden väliseen yhteistyöhön ja lukioden yhdistämiseen."*
- *Yksityisten ja kolmannen sektorin tahojen merkitystä ja määrää lukiokoulutuksen tuottajina vahvistetaan.*
- *Erityislukioiden asema turvataan ja erityislukioiden roolia oman sektorinsa kehittäjinä vahvistetaan.*
- *Valtion sopimuskoulujen mahdollisuuksia toteuttaa toimintaansa parannetaan.*
- *Ylioppilastutkintojen kielikokeissa otetaan käyttöön eurooppalainen viitekehys. Ylioppilastutkinnon yhteydessä opiskelijoiden on saatava kansainvälisesti tunnustettu todistus kieliosaamisestaan.*
- *Ammatillisen koulutuksen yleissivistäviä opintoja kehitetään nimenomaan kyseisten ammattien ja työelämän tarpeisiin. Ammattitutkintojen jatko-opintokelpoisuus kuitenkin turvataan.*
- *Luodaan oppisopimuskoulutusta kevyempi koulutussopimus, jonka kautta suoritettu tutkinto vastaa toisen asteen ammatillista tutkintoa*
- *Oppisopimuskoulutuksen palkka mahdollistetaan muutettavaksi asteittain nousevaksi oppisopimuspaikkojen määrän lisäämiseksi.*
- *Oppisopimusopiskelijan mahdollisuutta saada opintososiaalisia etuja vahvistetaan.*
- *Toisen asteen koulutuksessa panostetaan demokratiakasvatukseen ja opiskelijakuntien toimintaedellytysten parantamiseen.*
- *Toimeentulotukea saadakseen opintolainanottovelvoite poistetaan toisen asteen opiskelijoilta.*
- *Lisätään luovaa ja abstrakia ajattelua vaativaa opetusta vastauksena työelämän murrokseen toisen asteen koulutusmuotojen erilaisuudet huomioiden.*

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka

Suomalainen korkeakoulukenttä on nykyisellään varsin pirstaloitunut. Nykyinen malli hukkaa resursseja korkeakoulujen päällekkäisillä toiminnoilla ja koulutusalojen hajanaisuudella. Tavoitteena tulee olla suurempien korkeakoulukokonaisuuksien muodostaminen sekä korkeakoulujen profiloituminen, jotta ne voivat tavoitella omien alojensa huippusijoituksia kansainvälisellä korkeakoulukentällä.

Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja kehitetään jatkossakin omina koulutusmuotoinaan – kuitenkin lisäämällä korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja liikkuvuutta. Korkeakoulujen kesken tulee voida kehittää joustavia koulutuspolkuja, jotka sisältävät sekä akateemista että ammatillisesti sivistävää korkeakoulutusta. Mahdollisten uusien korkeakoulukokonaisuuksien sisällä akateeminen yliopistokoulutus ja -tutkimus ja ammatillinen korkeakoulutus tulee organisoida niin, etteivät korkeakouluille asetetut tehtävät ja tavoitteet vesity tai vaarannu.

Korkea-asteen opintojen aikainen toimeentulo turvataan sosiaaliturvamallilla, joka turvaa vähimmäistoimeentulon ja mahdollistaa työnteon, mutta ei kasvata tuloeroja elinkaaren yli tarkasteltuna.

Tieteellinen tutkimus on yhteiskunnan kehityksen perusta. Vain vapaa ja riippumaton tieteen tekeminen voi kantaa yhteiskuntaa eteenpäin. Perustutkimus on arvo itsessään, jotta voidaan synnyttää uutta tieteellistä tietoa tukemaan ihmiskunnan kehitystä. Siksi tarvitsemme laadukkaan koulutuksen lisäksi laadukasta tutkimusta, ja molempien edellytykset tulee turvata suomalaisella korkeakoulukentällä.

Suomen pitää pyrkiä tilanteeseen, jossa yksityisen rahoituksen osuus tieteen rahoittamisessa nousee vähintään OECD-maiden keskitasolle. Korkeakoulujen tulee toimia yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa ja tukea uusien innovaatioiden syntyä yhteiskunnan eri osa-alueilla.

On myös muistettava, ettei kaikkea tutkimusta voi suoraan rahallisesti hyödyntää, vaan merkitys toimivan yhteiskunnan luomisessa voi olla usein paljon laajempi. Tieteen monialaisuus, autonomia ja avoimuus tulee varmistaa rahoitusmalleista ja yhteistyön muodoista riippumatta, jotta laadukkaan ja yhteiskunnan kehitystä tukevan tutkimuksen edellytykset täyttyvät.

Tulevaisuuden työelämässä osaamisen uudistaminen ja uuden oppiminen on merkittävässä roolissa. Siksi on tärkeää huolehtia siitä, että töiden ja opiskelun yhdistäminen on mahdollisimman helppoa. Korkeakoulujärjestelmän tulee kannustaa osaamisen päivittämiseen sekä työn ja opiskelun yhdistämiseen.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Korkeakoulujen profiloitumista tuetaan, jotta ne kykenevät olemaan omilla aloillaan maailman kärkeä. Tämä tarkoittaa koulutusalojen keskittämistä nykyistä suurempiin yksiköihin.*
- *Mahdollistetaan korkeakoulujen välinen yhteistyö ja hallinnollinen yhdistäminen korkeakoulutuksen ja akateemisen tutkimuksen tehtäviä ja tavoitteita vaarantamatta.*
- *Tuetaan joustavia siirtymiä koulutusjärjestelmän sisällä ja tunnustetaan mahdollisten täydentävien opintojen tarve koulutusmuodosta toiseen liikuttaessa. Aiemmin opitut tiedot tunnustetaan opintojen joustavan ja sujuvan etenemisen takaamiseksi.*
- *Nopeutetaan valmistumista suorittamalla yhteishaku kaksi kertaa vuodessa sekä velvoittamalla korkeakoulut tarjoamaan nykyistä laajemmin kesäopintoja.*
- *Korotetaan opintotuen tuloeroja 100 %:lla.*
- *Luovutaan kaikista läsnäolopakoista, joille ei ole erityistä perustetta. Lähtökohdan on oltava se, ettei läsnäolopakkoa ole.*
- *Velvoitetaan korkeakoulut mahdollistamaan etäopiskelu ja luentojen seuraaminen etänä kaikilla luentokursseilla.*
- *Korkeakoulujen yhteishakujärjestelmää kehitetään siten, että yhdellä kokeella voi pyrkiä kaikkiin samansisältöistä koulutusta tarjoaviin koulutusohjelmiin eri korkeakouluissa.*
- *Valintakokeissa on painotettava hakijan soveltuvuutta pelkän valintakoemateriaalin ulkoamuistamisen sijaan. Samalla valintakokeiden sähköistä suorittamista lisätään.*

- *Alempi korkeakoulututkinto tulee asettaa riittäväksi kelpoisuusvaatimukseksi nykyistä useampiin julkishallinnon työtehtäviin.*
- *Luodaan osaksi nuorisotakuuta koulutusseteli, jolla ilman opiskelupaikkaa jäävä nuori voi suorittaa avoimessa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa haluamiansa opintoja.*
- *Luodaan verkkopalvelu, jonka kautta voi suorittaa mahdollisimman paljon Suomen korkeakoulujen verkkokursseista. Korkeakoulujen on aloitettava yhteisen e-kirjaston rakentaminen.*
- *Suomeen työskentelemään jäävien EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden tulee voida vähentää lukukausimaksut verotuksessa opiskelun jälkeen.*
- *Perustuslain vastaisesta ylioppilaskuntien pakkojäsenyydestä luovutaan.*
- *Laaja-alaistetaan yliopistojen kandidaatintutkintoa ja järjestetään ylemmälle korkeakoulututkinnolle erillinen hakuvaihe.*
- *Nostetaan korkeakoulujen yksityisen rahoituksen osuus vähintään OECD-maiden tasolle.*

Kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisopolitiikka

Kulttuuripolitiikan tavoitteena tulee olla laaja-alaisen kulttuurisen sivistyksen vaaliminen sekä elävän ja uusiutuvan kulttuurin ja taiteen tukeminen. Valtakunnallisen kulttuuripolitiikan tulee keskittää resursseja koko kansankunnan kannalta keskeisten hankkeiden tukemiseen ja edistämiseen.

Kulttuurin tukipolitiikkaa on uskallettava ravistella voimakkaasti. Se, että joku taho on aina saanut avustusta, ei voi olla peruste uudelleentukemiseen. Kulttuurin rahoituksella tulee pyrkiä tukemaan uudistuvia, taidetta ja kulttuuria kehittäviä toimijoita, ei paikalleen pysähtymistä. Tuissa on painotettava myös kulttuuritoimijan muuta varainhankintaa, jottei yksittäistä lippua tai käyntiä koskeva tuki nouse kohtuuttoman suureksi. Toisaalta kulttuuripolitiikassa on pyrittävä ihmisten omaehtoisen toiminnan rajoitteiden purkamiseen.

Liikuntapolitiikan tulee edistää suomalaisten liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä lasten ja nuorten kasvua. Valtakunnallisesti liikuntapolitiikan tulee mahdollistaa kilpa- ja huippu-urheilun rahoitus ja siihen liittyvä kansalaistoiminta. Urheilun rahoituksen tulee perustua tuloksellisuuteen ja rahankäytön tehokkuuteen. Liikuntapalvelut tulee nähdä ennen kaikkea kustannustehokkaana tapana ennaltaehkäistä hyvinvointipalvelujen kustannusten kasvua.

Nuorisopolitiikan keskeisimpänä tehtävänä on tukea nuorten kasvua yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi. Merkittävä rooli lasten ja nuorten demokratia- ja yhteiskuntakasvatuksessa on kunnilla ja kaupungeilla. Niiden on kuultava päätöksenteossaan nuoria lakisääteisillä nuorten vaikuttajaryhmillä ja taattava puhe- ja läsnäolo-oikeus kuntien ja kaupunkien keskeisissä päätöksentekoeleimissä.

Nonformaali oppiminen osana arkipäivää, kolmatta sektoria ja vapaata sivistystyötä on jäänyt alihyödynnettyyn asemaan. Kokoomusnuoret esittää kansallisen sertifiointijärjestelmän luomista formaalin koulutuksen ulkopuolella esimerkiksi vapaaehtoistyössä ja varusmiespalveluksessa hankitulle osaamiselle. Formaalin koulutuksen ulkopuolella hankitun osaamisen tunnistaminen ja hyväksiluku on saatava osaksi formaalia koulutusta ja tutkintoja.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Kulttuurin, taiteen, nuorisotoiminnan ja liikunnan rahoitusta liberalisoidaan keventämällä rahankeräykseen liittyvää sääntelyä. Suomeen pyritään luomaan nykyistä vahvempi yksityisen rahoituksen kulttuuri kolmannen sektorin toimijoille. Nykyisille toimijoille pyritään rakentamaan nykyistä vahvempia kannusteita yksityisen rahoituksen hankkimiseen.*
- *Veikkausvoittovarojen kytty kulttuurin, liikunnan, sosiaali- ja terveysalan sekä nuorisotoiminnan rahoittamisesta puretaan. Rahoitus siirretään osaksi normaalia budjettirahoitusta.*
- *Kulttuurin valtiosuosijärjestelmä uudistetaan siten, että se tukee nykyistä merkittävästi paremmin toimijoiden kehitystyötä ja uudistumista.*

- *Kuntiin kohdistuvaa sääntelyä puretaan kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyen. Kunnille annetaan vapautta ja vastuuta palvelujen laajuuden ja tuottamistavan määrittelyssä.*
- *Kunnalliset liikuntapalvelut keskittyvät hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ennaltaehkäisten näin sosiaali- ja terveystalouden tarvetta.*
- *Äänioikeusikärajan tulee kulkea käsi kädessä täysi-ikäisyyden ja täysivaltaisuuden kanssa. Alaikäisten vaikuttamismahdollisuuksia tuetaan lakisääteisillä kuntien ja kaupunkien nuorten vaikuttajaryhmillä.*
- *Nuoria koskevia palveluita kootaan yhteen, jotta yhden luukun periaate toteutuu nykyistä paremmin.*

KOKOOMUSNUORTEN HYVINVOINTIPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Kokoomuslaisen hyvinvointipolitiikan tehtävänä on turvata jokaiselle kansalaiselle ihmisarvoinen toimeentulo sekä hyvä terveystilanne. Hyvinvointipolitiikalla ja ihmisten terveydellä on politiikassa vahva itseisarvo, eikä kansalaisten hyvinvointiin panostaminen ole pelkkä välttämätön menoera. Kokoomuslaisen hyvinvointipolitiikan tavoite on, että suomalaiset ovat tulevaisuudessa maailman tervein kansa.

Tavoitteeseen päästäkseen Suomella on ratkaistavanaan useita sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyviä haasteita. Nykyinen palvelujärjestelmä on monimutkainen, passivoiva ja asettaa ihmiset taustansa perusteella epätasa-arvoiseen asemaan. Tulevaisuudessa lisää haasteita aiheuttavat heikentyvä huoltosuhte ja siitä johtuva terveydenhuollon kustannusten kasvu.

Lähitulevaisuudessa toteutettavat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukset ovatkin avainasemassa parempia sosiaali- ja terveyspalveluita rakennettaessa. Suomalaiselta hyvinvointipolitiikalta vaaditaan nyt kunnianhimoa, ennakkoluulottomuutta ja avoimuutta.

Päihdepolitiikka

Päihdepolitiikan ensisijainen tavoite on edistää suomalaisten hyvinvointia. Lisäksi lainsäädännön on erityisesti suojattava alaikäisiä sekä niitä, jotka joutuvat kärsimään muiden päihteiden käytöstä. Kuitenkaan yksilöiden ongelmat päihteidenkäytön kanssa ei saa rajoittaa suuren enemmistön vapautta.

Päihdehaittojen vähentämisen ensisijaisina työkaluina toimivat valistus, yksilön ongelmiin ja niiden ennaltaehkäisemiseen keskittyvän hoidon tarjoaminen sekä lainsäädännön uudistaminen tarkoituksensa mukaiseksi. Onnistunut päihdepolitiikka vähentää yhteiskunnan päihteisiin liittyviä kustannuksia, parantaa suomalaisten elämänlaatua, lisää luottamusta yksilöön ja turvaa alan elinkeinoelämän riittävät toimintaedellytykset.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Päihdepoliittinen päätöksenteko perustuu tieteellisesti tutkittuun tietoon, ja politiikan työvälineinä käytettävien menetelmien tulee olla tutkitusti tehokkaita.*
- *Päihdepolitiikan tavoitteeksi otetaan tupakoinnin voimakas vähentyminen mm. verotusta kiristämällä. Tupakan kanssa kilpailevien tuotteiden, kuten nuuskan, sähkötupakan, purutupakan ja nenänuuskan pääsy markkinoille mahdollistetaan.*
- *Alkoholin kulutusta pyritään siirtämään kodeista anniskelupaikkoihin. Ravintoloiden aukioloajat vapautetaan ja ravintola-anniskelun verotusta kevennetään.*
- *Alkon monopoliasema puretaan ja alkoholi tuotteiden myyntiä kaupoissa vapautetaan.*
- *Katkaisu- ja korvaushoidon alueellinen tasa-arvo turvataan.*
- *Kannabistuotteiden kasvatus, hallussapito ja myynti itsehoitolääkkeenä laillistetaan myyntilupahakemusta vastaan esimerkiksi apteekkeille, elintarvikeliikkeille ja kioskeille.*

Tulonsiirtopolitiikka

Nykymuotoisen sosiaaliturvan suurimpia ongelmia ovat siihen rakenteellisesti kuuluvat kannustinloukut, sen monimutkaisuus ja hallinnollinen raskaus. Työn tekemisen on aina oltava kannattavampaa kuin joutenolon. Sosiaaliturvan on kuitenkin myös turvattava ihmisarvoinen elämä ja riittävä toimeentulo niille, jotka siihen joutuvat turvautumaan. Merkittävä osa tulonsiirroista myös koostuu yksilöiden elinkaaren sisäisten tulojen tasaamisesta. Tämä nostaa Suomen veroastetta ja vähentää kannustimia työntekoon.

Kokoomusnuoret tunnistaa tarpeen joustavalle ja oikea-aikaiselle sosiaaliturvalle, joka takaa työmarkkinoilla tasapuolisemman neuvotteluasetelman työnantajan ja työntekijän välillä sopimusvapautta lisättäessä. Jatkuvasti kehittyvässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa on tärkeää sujuvoittaa työmarkkinoita, mutta vähintään yhtä tärkeää on kehittää sosiaaliturvajärjestelmää moderniin, suoraviivaiseen, inhimilliseen ja kannustavaan suuntaan, joka mahdollistaa yksilölle laajan vapauden toimia ilman liiallista holhousa.

Sosiaaliturvajärjestelmän uudistamiskeskustelua lähivuosina on pitkälti dominoinut puhe automaattisesti yksilöille siirtyvästä perustulosta, jota on esitetty etenkin talouspoliittisen vasemmiston laidalta eri muodoissa. Perustulon eri muodoille, kuten esimerkiksi talousnobelisti Milton Friedmanin vuonna 1962 esittämän negatiivisen tuloveron, löytyy toki hyviäkin perusteluita, kun näissä pyritään vähentämään byrokratiaa sekä selkeyttämään apua tarvitsevien tulovirtaa mahdollistaen kotitalouksien parempaa taloudellista suunnittelua.

Nämä tavoitteet kuitenkin ovat saavutettavissa myös vaihtoehtoisella sosiaaliturvamallilla, joka samalla lisää yksilöiden taloudellista vapautta ja itsenäisyyttä yhteiskunnasta. Siksi Kokoomusnuorten ratkaisu sosiaaliturvan järjestämiseksi on perustili. Perustili mahdollistaisi elinkaaritulojen tasaamisen modernilla, polkuriippuvaisella mallilla, ja siihen olisi myös mahdollista siirtyä nykymallista asteittain. Perustiliin on myös mahdollista käyttöönoton jälkeen yhdistää muita elementtejä, kuten osakesäästötili ja henkilökohtainen Y-tunnus.

Kokoomusnuorten mallissa tukea olisi mahdollista nostaa aina tarvittaessa ilman raskasta byrokratiaa, mutta malli myös samanaikaisesti kannustaisi työntekoon ja säästämiseen, sillä alkupääoman päälle kertyneet varat ovat kansalaisen omaa varallisuutta. Lisäksi niin kauan kun perustilin laskennallinen saldo on positiivinen, sieltä tehtävät nostot ovat vastikkeettomia, mikä antaa joustovaraa kun tuelle on akuuttia tarvetta, mutta pidemmän päälle negatiiviseksi kääntyneeltä tililtä tehtävät nostot puolestaan edellyttävät puolestaan aktiivista työnhakua tai muita tarvittavia aktivointitoimenpiteitä.

Sosiaaliturvajärjestelmän on kyettävä tarjoamaan yksilöille riittävät tarpeet inhimilliseen elämiseen, jossa yksilöllä on katto pään päällä, ruokaa pöydässä ja riittävät perustarpeet arkea varten niinä aikoina, kun yksilö tarvitsee apua eniten, esimerkiksi jäädessään työttömäksi tai ollessaan muuten työkyvytön. Tämä ei kuitenkaan saa olla lamaanuttava järjestelmä. Sen on oltava tasapainoinen sen suhteen, että yksilöllä on kuitenkin jatkuva kannustin palata tarjoamaan työpanostaan ja elättää itseään.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Suomessa otetaan käyttöön perustili ensisijaisena sosiaaliturvan muotona. Tällä korvataan nykyinen perusturva sekä syyperusteisia tukia, kuten opintotuki, peruspäiväraha ja työmarkkinatuki.*
- *Perustiliin siirtyminen voidaan toteuttaa asteittain, ottamalla ensin käyttöön esimerkiksi laskennallinen sosiaaliturvasaldo.*
- *Perustilille siirretään bruttotuloista vähintään 10 % osuus. Tuloverotusta kevennetään vastaavalla summalla.*
- *Jokaisen perustilille asetetaan täysi-ikäistyessä 20 000 euron alkupääoma.*
- *Perustilille säädetään yläraja nostolle, jonka jokainen kansalainen voi kuukaudessa tehdä. Vaaditut verot maksetaan rahaa perustililtä nostettaessa.*
- *Perustililtä nostettava tuki on vastikkeetonta, kun tilillä on enemmän kuin 0 euroa. Tilin ollessa negatiivinen voi yksilö jatkaa tuen nostamista, mutta tällöin tuki on vastikkeellista ja edellyttää osallistumista aktivointitoimenpiteisiin.*
- *Sosiaaliturvan käsittelyssä hyödynnetään automaatiota ja reaaliaikaista tulorekisteriä.*
- *Lapsilisää maksetaan jokaisesta lapsesta yhtä paljon. Pitkällä aikavälillä lapsilisä sisällytetään toteutettavaan perustilimalliin.*
- *Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan suuruutta porrastetaan ja kestoja rajataan kuuteen (6) kuukauteen. Ansiosidonnainen työttömyysturva ulotetaan koskemaan kaikkia työttömäksi jääviä, ei vain työttömyyskassan jäseniä.*

- *Tarveharkintainen toimeentulotuki säilytetään alkuperäisen tarkoituksensa mukaisena viimesijaisena toimeentuloturvana.*
- Kuntien ei tule tarjota erillisiä "vauvabonuksia" tai muuttolisiä.
- Kuntien ei tule tarjota erillisiä kotihoidontuen kuntalisiä.

Sosiaali- ja terveystalvet

Sosiaali- ja terveystalvet on järjestettävä siten, että palvelukokonaisuudesta tulee mahdollisimman eheä, talvet tuotetaan kustannustehokkaasti ja talveluiden saatavuus on riittävä. Sosiaali- ja terveystalveluissa panostetaan erityisesti ennaltaehkäiseviin ja kustannusvaikuttaviin talveluihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat jatkossakin kunnat, joiden kantokykyä vahvistetaan varmistamalla niiden riittävä väestöpohja. Sosiaali- ja terveystalvelujen tuotanto rakennetaan monipuolisen ja markkinataloutta hyödyntävän valinnanvapauden varaan, mikä luo edellytyksiä laajalle kilpailulle, uusille palveluinnovaatioille ja talveluiden jatkuvalla kehittämiselle. Varsinkin pienten ja keskisuurien talveluntuottajien pääsy markkinoille on turvattava. Järjestävän tahon on huolehdittava siitä, että asianmukaiset sosiaali- ja terveystalvet ovat saatavilla kaikkialla Suomessa.

Sosiaali- ja terveystalvelujen rahoitusjärjestelmän on ohjattava kaikkia toimijoita kokonaistaloudellisesti tehokkaaseen talvelutuotantoon. Järjestelmän on tulevaisuudessa kyettävä vastaamaan ikääntymisestä ja medikalisaatiosta aiheutuvaan kustannusten kasvuun.

Rahoitusta uudistettaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota sosiaali- ja terveystalveluissa rehottavan osatimoinnin purkamiseen. Talveluiden rahoitukseen sosiaali- ja terveystalvelu-uudistuksen yhteydessä tehtävät muutokset eivät saa johtaa kokonaisveroasteen kiristymiseen tai tuloverotuksen progression kasvuun.

Asiakkaan valinnanvapauden lisääminen on keskeinen työkalu sosiaali- ja terveystalveluiden laatuloikan saavuttamiseksi, minkä lisäksi se parantaa talveluiden tehokkuutta. Valinnanvapaus tuleekin ulottaa talvelurakenteessa mahdollisimman laajalle.

Julkishallinnon on huolehdittava siitä, että talveluntuottajista on helposti ja yhtenevästi saatavilla ne tiedot, joita kansalainen tarvitsee oman sosiaali- ja terveystalveluntuottajansa valitsemiseksi. Talveluiden laadun mittaamiseen on luotava valtakunnalliset kriteerit, sillä kilpailun asiakkaista tulee tapahtua pääasiassa laadulla kilpailemalla.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Sosiaali- ja terveystalveluita on uudistettava niin, että ne rakentuvat vanhojen kuntien varaan ja erikoissairaanhoido toteutetaan nykyisten ERVA-alueiden pohjalta.*
- *Kuntien määrää vähennetään, jotta syntyy riittävä väestöpohja laadukkaiden talveluiden takaamiseksi.*
- *Aidon valinnanvapauden on toteuduttava asiakkaille.*
- *Julkisesti rahoitetuille sosiaali- ja terveystalveluille on määriteltävä kansallisesti talveluvalikoima, joka vastaa yhteiskunnan resurssien riittävyttä.*
- *Perustason talveluissa on panostettava erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.*
- *Tietojärjestelmien on oltava ajanmukaisia, toimivia ja eri toimijoiden kanssa keskenään kommunikoiivia. Erityisesti potilastietojärjestelmien tietojen on oltava yhtenevästi kaikkien toimijoiden käytössä. Ilman erityistä syytä tietojärjestelmien kilpailutuksissa ei hyväksytä vanhanaikaisia tietokantamalleja.*
- *Kehitetään kansallinen potilastietoalusta, jota esimerkiksi tekoälyt voisivat käyttää lääkäreiden avustamisessa potilastietojen kirjaamisessa ja hyödyntää niiden tietoa anonymisoituna useiden erilaisten syöpien ja sairauksien yleisyyden selvittämiseen ja tutkimiseen.*

- *Tekoälyratkaisuja otetaan käyttöön julkisen sektorin sosiaali- ja terveyspalveluissa avustamaan potilaiden diagnosoinnissa ja potilastietojen hallinnassa.*
- *Perinnöllisten sairauksien poistaminen suvusta perimän geneettisellä muuntelulla sallitaan, mutta ratkaisut on todistettava turvallisiksi testeillä.*
- *Apteekkien määrä- ja sijaintisääntelystä luovutaan. Apteekkilupa myönnetään kaikille pätevyys ehdot täyttävälle.*
- *Apteekkien yhtiömuodon rajoittamisesta ainoastaan henkilöyhtiöiksi luovutaan.*
- *Apteekkien omistajien koulutusvaatimuksesta luovutaan.*
- *Reseptivapaiden lääkkeiden hintasääntely muutetaan kattamaan ainoastaan lääkkeen enimmäishinta.*
- *Reseptivapaita lääkkeitä on oltava mahdollista myydä myös päivittäistavara-kaupoissa.*
- *Hoitokotien lääkehoito- ja lääketoimitukset sallitaan suoratoimituksilla suoraan tuotannosta.*
- *Lääkkeiden nettikauppa sallitaan myös muuta kautta kuin apteekin myymälätilasta.*
- *Tehdään laaja kokonais selvitys koronatoimista, ja varaudutaan tuleviin pandemioihin sen pohjalta.*

Perhepolitiikka

Toimiva perhepolitiikka mahdollistaa työssäkäynnin ja vanhemmuuden yhdistämisen, turvaa lapsille yhdenvertaiset lähtökohdat elämään ja tukee lapsiperheiden hyvinvointia. Perhepalveluiden on oltava laadukkaita matalan kynnyksen palveluita, jotka tukevat perheitä oikea-aikaisesti.

Perhepolitiikalla on kyettävä tukemaan sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta erityisesti työnantajan äitiriskiä ja työnantajalle koituvia vanhemmuuden kustannuksia tasaamalla. Niin ikään sukupuolten välistä eroa vanhempainvapaan käytön suhteen on kyettävä vähentämään.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Vanhempainvapaata on oltava mahdollista siirtää myös muulle lähisukulaiselle kuin juridiselle vanhemmalle.*
- *Vanhemmuuden kustannuksia siirretään työnantajilta yhteiskunnalle naisten työllisyyden kohentamiseksi.*
- *Kehitetään avointa adoptiota ja kartoitetaan sen mahdollisuuksia lastensuojelun keinona. Adoptio on otettava lastensuojelun välineeksi ja adoptio vaihtoehtona on kirjattava lastensuojelulakiin.*
- *Sijais synnyttäminen mahdollistetaan Suomessa.*
- *Kaikki hedelmöityshoitojen muodot otetaan osaksi tuotevalikoimaa samaa sukupuolta oleville pareille ja itsellisesti vanhemmiksi haluaville.*
- *Tukiperhetoimintaa lisätään, ja sen roolia lastensuojelussa voimistetaan.*
- *Kartoitetaan mahdollisuutta myöntää lapsen huoltajuus useammalle kuin kahdelle vanhemmalle.*
- *Perheet saavat itse päättää vanhempainvapaiden jakamisesta. Vapaita ei tule kiintiöidä isille tai äideille.*
- *Aborttilainsäädäntöä muutetaan pohjoismaalaisen linjan mukaiseksi muun muassa poistamalla vaatimus kahden lääkärin lausunnosta sekä perusteluista raskauden keskeyttämiselle.*

Eläkepolitiikka

Eläkkeet ovat ylivoimaisesti suurin julkinen menoerä. Ikääntymisen tuomat haasteet eläkejärjestelmän kestävyydelle tulee ottaa vakavasti. Huoltosuhteen heikentyminen luo paineen eläkemenojen kasvulle.

Suomalaisen eläkejärjestelmän on perustuttava sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden tuomalle oikeutukselle. Kestävä eläkelupaus perustuu osittain rahastoivaan eläkejärjestelmään ja eläkerahastojen vastuulliseen käyttöön. Eläkejärjestelmän tulee kohdella eri ikäisiä oikeudenmukaisesti.

Tulevaisuudessa eläkejärjestelmän toiminnan varmistamisen tavoitteena tulee olla, että jokainen ikäluokka maksaa itse omat eläkkeensä. Nykyjärjestelmän suurimpia ongelmia on epäsuhta eläkkeellä olevien ja työikäisten ikäluokkien koossa, mikä on johtanut tilanteeseen, jossa eläkejärjestelmän kestävydestä vastaavat lähinnä työssäkäyvät ikäluokat. Tulevaisuuden eläkejärjestelmä toimii niin, että jokainen ikäluokka rahastoi työuran aikana työeläkkeet, joista eläkkeellä ollessa maksetaan tämän ikäluokan eläkkeet. Näin ikäluokan koolla ei ole merkitystä eläkejärjestelmän kestävyden osalta.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Ansiosidonnainen eläkejärjestelmä muutetaan vastaamaan maksettujen eläkemaksujen tasoa suhteessa nykypäivän maksutasoon. Leikkauksen rahoitusvastuuta pienentävä osuus kohdistetaan eläkemaksujen keventämiseen työllisyyden ja ostovoiman vahvistamiseksi.*
- *Eläkeikää nostetaan työurien pidentämiseksi ja eläkejärjestelmän kestävyuden turvaamiseksi.*
- *Eläkkeet sidotaan kuluttajahintaindeksiin taitetun indeksin sijaan.*
- *Julkiset eläkeyhtiöt fuusioidaan yhdeksi valtion eläkeyhtiöksi eläkejärjestelmän tehostamiseksi.*
- *Työmarkkinajärjestöjen mandaattipaikoista eläkeyhtiöiden hallituksissa luovutaan.*
- *Työeläkejärjestelmän rinnalle luodaan lainsäädännölliset edellytykset yksityisille eläkeyhtiöille.*
- *Pitkän aikavälin tavoitteena tulee olla eläkejärjestelmän uudistaminen niin, että järjestelmä säästää jokaiselle ainoastaan minimieläkkeen ja ylimenevä osa on yksilön omalla vastuulla. Uudistuksen tavoitteena tulee olla eläkemaksujen merkittävä laskeminen, järjestelmän kestävyuden varmistaminen ja sukupolvien välisen epätasa-arvon poistaminen.*

KOKOOMUSNUORTEN YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Vapauden ja vastuun tasapainon on oltava ympäristöpolitiikan keskiössä. Vaikka fossiiliset polttoaineet ja uusiutumattomat luonnonvarat ovat viimeisten vuosisatojen aikana luoneet maailmaan nopeaa kasvua, kustannukset ympäristölle ovat olleet valtavat. Tähän kehityskulkuun on saatava muutos.

Me uskomme, että samoin kuin jälkipolville ei tule jättää velkaista ja kestämatöntä taloutta, ei heille tule myöskään jättää elinkelvotonta ympäristöä. Se rajoittaisi tulevien sukupolvien vapautta enemmän kuin mikään muu.

Ilmaston lämpeneminen on ihmiskunnan suurin uhka. Sen torjuminen on yksi aikamme suurimpia haasteita. Jotta voimme välttää ilmakehän hiilidioksidin nousun tasolle, joka käynnistää peruuttamattomia ilmastomuutosta kiihdyttäviä tapahtumaketjuja ja dramaattisia vaikutuksia luonnon kiertokulkuun ja yhteiskuntaan, on tehtävä välittömiä ja merkittäviä toimenpiteitä päästötavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmastokriisin ratkaisemiseksi tarvitaan niin nopeaa siirtymistä hiilivapaisiin energiamuotoihin, kansainvälistä yhteistyötä, hiilinielujen ylläpitoa, kuin perustavanlaatuista verouudistusta markkinoiden uudelleenohjaamiseksi kohti puhdasta ja ekologisesti kestävästä taloutta.

Suomen on oltava ympäristöllisesti kestävä markkinatalouden mallimaa. Kaikessa päätöksenteossa on otettava huomioon vaikutukset ilmastoon, lähiluontoon, vesistöihin ja muuhun ympäristöön. Ympäristön tilaan voidaan vaikuttaa esimerkiksi energiaratkaisuilla, luonnonvarojen kestävällä käytöllä sekä maankäytön, rakentamisen, asumisen ja liikenteen suunnittelulla.

Tulevan talouskasvun tulee olla mahdollisimman resurssitehokasta ja vähäpäästöistä. Kertakäyttökulttuurista on siirryttävä raaka-aineiden uudelleenkäyttöön, aineettomiin palveluihin ja hiilineutraaliin jakamis- ja kiertotalouteen. Samalla kaikille negatiivisille ulkoisvaikutuksille, kuten ilmastopäästöille ja luontoon päätyvälle jätteelle, on asetettava oikea hinta.

Ekologinen kestävyys on yksi Kokoomusnuorten kantavista arvoista. Haluamme varmistaa, että maapallo on kaikille tuleville sukupolville parempi paikka elää. Siksi vastuullinen politiikka merkitsee myös sitä, että luontoa, elinympäristöä ja hyvän elämän edellytyksiä suojellaan ympäri maailman.

Ilmasto- ja energiapolitiikka

Ilmasto- ja energiapolitiikan päätavoite on oltava ihmiskunnan tulevaisuutta uhkaavan ilmaston lämpenemisen hillitseminen kaikilla tieteellisen tiedon tukemilla ratkaisuilla. Pelkästään uusiutuville energiamuodoilla ei ole mahdollista tuottaa kasvavan maailman tarvitsemää energiaa tarpeeksi nopeasti, jotta ilmaston lämpenemistä voidaan ajoissa hillitä, ja samalla nostaa jatkuvasti ihmisiä ja valtioita pois köyhyydestä.

Esitetyt mallit kokonaan uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvasta energiantuotannosta perustuvat tällä hetkellä niin mittavaan bioenergian käytön kasvattamiseen, että vaikutukset ruoantuotantoon, ilmastoon ja ympäristön monimuotoisuuteen ovat kestäättömiä.

Tarvitsemme niin hiilineutraaleja kuin uusiutuvia energiamuotoja, teollisuuden ja liikenteen päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja hiilen sidonnan lisäämistä. Jokainen askel tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeellinen. Kokoomusnuoret kannattaa tieteeseen perustuvaa ilmastopolitiikkaa.

Näistä syistä Kokoomusnuoret pitää ydinenergiaa välttämättömänä ja kriittisimpänä osana ilmastopäästötöntä energiapalettia. Sen osuutta on kasvatettava entisestään, jotta ilmastotavoitteet saavutetaan. Kasvihuonepäästöistä vapaa ydinvoima on yksi maailman tehokkaimmista, turvallisimmista ja vähäpäästöisimmistä energiamuodoista, ja sitä on kehitettävä entisestään.

Energiantuotannon hiilidioksidipäästöjen voimakas vähentäminen on välttämätöntä, jotta esimerkiksi sähköistyvän liikenteen ja lämmöntuotannon vaatimuksiin ja maailman kasvavaan energiantarpeeseen

voidaan vastata ilmastollisesti kestäväällä tavalla. Samoin energiantuotannon aiheuttama muu rasitus ympäristölle tulee minimoida.

Kokoomusnuoret uskoo markkinatalouden voimaan. Ympäristö- ja ilmastohaitoille on asetettava oikea hinta ilmastokatastrofin estämiseksi ja päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Hintasignaali on normeja ja rajoituksia tehokkaampi tapa ohjata kulutusta taloudellisesti ja ilmastollisesti kestävämpään suuntaan.

Euroopan unionin päästökauppajärjestelmä on alkanut osoittautua viime vuosien aikana väitettyä tehokkaammaksi, ja on kyennyt tehokkaasti määrittelemään ilmastohaitoille markkinamekanismin mukaisen hinnan. Päästökauppajärjestelmää on siksi edelleen laajennettava ja päästöoikeuksien määrän on vähennyttävä riittävässä tahdissa, jotta EU:n asettamat hiilineutraaliustavoitteet voidaan saavuttaa.

Olemassa oleviin ongelmakohtiin on myös puututtava. Laskusuhdanteet eivät saa madaltaa hiilen hintaa liiaksi ja siten mahdollistaa elvytystä fossiilisten polttoaineiden käyttöä lisäämällä. Päästöoikeuksien yli- ja alitarjontaa tasaavien markkinavakausmekanismin tehostaminen ja yleinen oikeuksien minimihinta ovat oleellisia toimenpiteitä.

Kansalliset edelläkävijätoimet, kuten kivihiihikielto, voivat myös jättää markkinoille ylimääräisiä päästöoikeuksia, mikä voisi siirtää toteutumattomia kasvihuonepäästöjä muualle Eurooppaan. Näitä ylijäämiä tulee siksi aktiivisesti mitätöidä.

Euroopan unioni on maailman suurin talousalue, ja se voi siksi vaikuttaa maailmanlaajuiseen ilmastonmuutoksen torjuntaan taloudellista vaikutusvaltaansa käyttämällä. Tällä hetkellä taloudet, jossa ilmastopäästöjä ei ole hinnoiteltu, saavat kuitenkin suhteetonta kilpailuetua ilmastovastuullisiin maihin verrattuna. Siksi EU:n tulee ottaa käyttöön hiilitullit niistä maista tulevalle tuonnille, joissa ilmastovaikutuksia ei vielä hinnoitella. EU:n omaa vientiä näihin maihin tuetaan puolestaan maksettuja päästömaksuja käänteisellä hiilitullilla hyvittämällä.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Suomi sitoutuu tekemään oman osansa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Suomi on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.*
- *EU:n päästövähennystavoite nostetaan 1,5 asteen tavoitteen mukaiselle polulle, eli 60 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. EU on hiilineutraali vuoteen 2040 mennessä.*
- *Laajennetaan EU:n päästökauppa koskemaan liikennettä. myös Euroopan talousalueen rajat ylittävää lento- ja laivaliikennettä.*
- *Selvitetään päästökaupan laajentaminen alle 20 MW:n tuotantolaitoksiin ja kaasun ja öljyn kotitalous- ja muuhun vastaavaan polttoon.*
- *Sisällytetään hiilinelut EU:n päästökauppaan.*
- *Suomi jättää huutokauppaamatta kansallisten toimenpiteiden seurauksena yli jääneitä päästöoikeuksia sähköntuotannossa (esim. kivihiihikielto).*
- *Päästökaupan markkinavakausvarannon (MSR) sääntöjä muutetaan niin, että varanto poistaa ylijäämää myös jatkossa, aina kun päästöoikeuksista on merkittävää ylitarjontaa.*
- *Otetaan käyttöön päästöoikeuksien EU-laajuinen minimihinta. Huutokaupattavien oikeuksien minimihinta tarkoittaa, että huutokaupattavat oikeudet jäävät kauppaamatta, mikäli kaupan hinta jää alle sovitun minimihinnan.*
- *EU:n päästökaupan kanssa päällekkäisiä haittaveroja ei tavoitella.*
- *Luovutaan raskaan teollisuuden päästökauppatuesta ja edistetään samanlaisten tukien lakkauttamista kilpailijamaissa päästökaupan tavoitteiden vastaisina.*
- *EU:n kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi otetaan käyttöön EU:n laajuiset hiilitullit niistä maista tulevalle tuonnille, joissa ilmastovaikutuksia ei vielä hinnoitella. Näihin maihin suuntaavalle viennille palautetaan puolestaan vastaavan suuruinen hyvitys. Tullimaksu ja hyvitys voidaan toteuttaa päästöoikeuksina tai saman hintaisena rahasummana.*

- Yhdenmukaistetaan energiaverotusta, luovutaan asteittain alennetuista energiaverokannoista ja vähennetään valtion jakamia energiatukia merkittävästi. Hiilivapaan energiantuotannon vero- ja tukijärjestelmän on oltava teknologianeutraali.
- Alennetaan sähköveroa.
- EU:n jäsenmaiden sähkönjakeluun liittyvää infrastruktuuria tulee kehittää samalle tasolle, energiaunionin kehittämisen mahdollistamiseksi. Energian tulisi kulkea vapaasti eri EU-maiden välillä ilman teknisiä tai sääntelyyn liittyviä ongelmia.
- Edistetään vetytaloutta ja hiilidioksidin talteenoton ja synteettisten hiilivetyjen tutkimusta yhtenä potentiaalisena ilmastomuutoksen torjumisen keinona.
- Edistetään sähkön ja lämmön kysyntäjoustop hyödyntämistä uudis- ja korjausrakentamisessa.
- Päästöttömän energian pientuotantoon kannustetaan. Sähköverovelvollisuuden teho- ja tuotantorajat eivät saa aiheuttaa negatiivisia kannustimia tuotannon rajoittamiseen. Lisäksi hukkalämmön tuottajien tulee voida mahdollisimman laajasti tarjota tuotantoaan kaukolämpöverkkoon.
- Sähkön pientuottajan tulee voida ostaa omaan käyttöön sähköverkosta verottomasti yhtä paljon sähköä, kuin tuottaja on sinne myynyt, sillä ehdolla, että myyty sähkö on hiilivapaata.
- Markkinaehtoisen aurinkoenergian esteitä puretaan.
- EU:n tutkimusrahoitusta fuusioenergian kehittämiseksi kasvatetaan.
- Ydinvoimaluvat siirretään valtioneuvoston päätöksiksi. Uusien ydinvoimalaitosten rakentamista jatketaan Suomessa ja muualla Euroopassa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Puretaan lainsäädännölliset esteet neljännen sukupolven ydinreaktorien kehittämiseksi ja rakentamiseksi Suomessa. Aloitetaan pohjatyö pienreaktorien, ydinjätettä uudelleenkäyttävien hyötöreaktorien ja merkittävästi vielä nykyisiä turvallisempien sulasuolareaktorien rakentamiseksi.
- Ydinkaukolämmön mahdollisuuksia suurten kaupunkien hiilivapaassa lämmityksessä tutkitaan. Tutkitaan mahdollisuuksia kaupunkien lämmitykseen sarjatuotettavilla pienydinreaktoreilla.
- Bioenergian raaka-aineet tuotetaan ensisijaisesti maatalouden ja metsäteollisuuden sivuvirroista ja bio- ja energijätteistä. Bioenergiaa käytetään pääasiassa siirtymävaiheen energiantuotantomuotona.
- Suurempien kaupunkien kaukolämpöverkot avataan aidolle kilpailulle. Maalämmön (myös teollisen mittakaavan) ja lämmön talteenoton hyödyntämistä sekä matalalämpöverkkoihin siirtymistä.
- Lisätään sähkön siirtoyhteyksiä naapurimaihin, jolloin pystytään paremmin hyödyntämään yhteistä pohjoismaista sähkömarkkinaa.
- Kielletään turpeen merkittävän energiakäytön vuoteen 2032 mennessä. Tavoitetta tukee kiristytvä päästökauppa ja turpeen veroedun asteittainen alasajo.
- Kohdistetaan EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta varoja turvealueiden vähäpäästöisiä ratkaisuja ja työllisyyttä edistäviin toimiin

Maatalouspolitiikka

Maatalouspolitiikan on perustuttava tuloksellisuuteen, maatalouden modernisointiin ja uudistamiseen sekä huoltovarmuuden ja ruoan saannin turvaamiseen - ei tehottoman tuotannon keinotekoiseen ylläpitämiseen.

Maatalouden uudistaminen ja maataloustukien uudelleenohjaaminen ja karsiminen toteutetaan rakentavassa yhteistyössä maataloustuottajien kanssa, sillä loputon tukiriippuvuus ei ole tuottajankaan etu. Lopullisena tavoitteena on saada maatalous riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Sen sijaan uudistukset toteutetaan asteittaisesti siten, että rakennemuutoksen aiheuttamat toimeentulo-ongelmat ja inhimillinen kärsimys voidaan mahdollisimman hyvin välttää. Lopullisena tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa maatalous ei enää ole riippuvainen julkisen sektorin tuista. Tämä on myös tuottajan etu.

Kasviperäisissä tuotteissa luonnonmukaisuus ei kuitenkaan ole toivottavaa samoin kuin eläintaloudessa, sillä ruokakriisistä, ilmastonmuutoksesta ja viljelytilan puutteesta kärsivässä maailmassa luomu on yksikertaisesti liian tehoton, epävarma ja kallis tuotantomuoto. Koetun luonnonläheisyyden sijaan tarvitsemme geenimuuntelun kaltaisia tieteen edistysaskelia maailman ruoantuotannon turvaamiseksi ja nälänhätien ratkaisemiseksi.

Tuotantoeläintalous on myös ilmastokysymys, sillä huomattava osa maailman kasvihuonekaasupäästöistä syntyy lihan ja maidon tuotannosta - ja lämpenevä ilmasto puolestaan lisää maataloutta haittaavia sään ääri-ilmiöitä, kuten kuivuutta. Bioenergian, kiertotalouden ja hiilenviljelyn kehittyessä maataloudella on kuitenkin myös ilmastonmuutoksen torjunnassa merkittävä potentiaali. Kokoomusnuorten Suomi voikin olla eettisen ja ekologisesti kestävä maatalouden edelläkävijä.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Maatalouden riippuvuutta maataloustuista vähennetään merkittävästi. Lopullisena tavoitteena on saada maatalous riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä.*
- *Kannustetaan tilusjärjestelyihin ja maatalouden tuottavuuden kasvuun. Tämä edesauttaa sitä, että maatalous saadaan riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä.*
- *Ruoan tuontitulleista luovutaan asteittain koko Euroopan unionin alueella. EU-alueelle tuotavien maataloustuotteiden laatuvaatimukset pidetään eurooppalaisella tasolla.*
- *Maataloustukien jakoperusteita kehitetään tuotannon markkinaehtoisuutta lisääviksi.*
- *Maatalouden byrokratiaa vähennetään.*
- *Maatalouden digitalisaatiota ja robotisaatiota edistetään tukimuotojen kehittämällä ja tutkimusrahoituksella.*
- *Tuottajien mahdollisuutta pyytää tuotteistaan kannattava hinta parannetaan muun muassa suoramyynnin sääntelyä uudistamalla.*
- *Kerros- ja kaupunkiviljelyä edistetään markkinaehtoisin menetelmin ja sääntelyä purkamalla.*
- *Kiristetään maataloustuotannon vesiensuojelukriteereitä.*
- *Ohjataan viljelijöitä ravinteiden tehokkaaseen kiertoon vesistöjen tilan parantamiseksi.*
- *Uusien parsinavettojen rakentaminen kielletään ja parsinavetat kielletään 20 vuoden siirtymävaiheen jälkeen.*
- *GMO tunnustetaan yhdeksi ratkaisuksi maailman ruoantuotannon lisäämiseen. GMO-tuotteiden tutkimusta jatketaan. GMO-kasvien luonnolliseen leviämiseen liittyvien patenttiongelmien ratkaistaan.*
- *Edistetään EU-tasolla geenimuunneltujen kasvien arviointia ja hyväksyntää kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan. Sallitaan CRISPR/Cas9- eli geenileikkurimenetelmän käyttö ruokakasvien muuntelussa.*
- *Turkistarhauksen tulee olla sallittua vain tiloissa, joissa turkiseläimillä on mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen. Lisäksi valvonnan resursseja lisätään.*
- *Ruoantuotannon riittävä omavaraisuus kriisitilanteiden varalta turvataan.*

Luonnonvarapolitiikka

Luonnonvarapolitiikan tavoitteena on oltava ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä luonnonvarojen hyödyntäminen. Kestävä luonnonvarapolitiikka pyrkii turvaamaan luonnon monimuotoisuuden ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen.

Metsäpolitiikalla tulee varmistaa Suomen suuren metsävarallisuuden monipuolinen hyödyntäminen ja yksityisen metsänomistuksen houkuttelevuus sijoituskohteena. Tulevalla lainsäädännöllä ja veropäätöksillä tulee varmistaa metsäteollisuuden puun- ja kuidunsaanti sekä kestävä, aktiivinen ja pitkäjänteinen metsänhoito.

Metsiä ei tule kaataa energiantuotannon tarpeisiin, vaan suomalaisen metsätalouden perustana on oltava puun hyödyntäminen mahdollisimman monipuolisella, kestävällä ja innovatiivisella tavalla. Metsätalous ei saa kuormittaa kohtuuttomasti luontoa tai vaarantaa luonnon monimuotoisuutta eli biodiversiteettiä. Tämä pätee myös kaikkien muidenkin luonnonvarojen kohdalla.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Metsävarantoja tulee hoitaa niin, että metsien mahdollisimman suuri hiilidioksidin talteenottokyky (ts. hiilinielu) säilyy.*
- *Metsäteollisuuden jalostusarvoa pyritään nostamaan metsäalan perustutkimukseen ja tki-toimintaan panostamalla.*
- *Käynnistetään uusi vanhojen metsien suojeluohjelma sekä laajennetaan METSO-ohjelmaa biodiversiteetin turvaamiseksi.*
- *Kaivoslaki uudistetaan ottamaan paremmin huomioon maanomistajan omistusoikeuden ja luonnonsuojelun. Suomessa harjoitettavasta kaivostoiminnasta perittäviä rojalTIMaksuja korotetaan yleiseurooppalaiselle tasolle.*
- *Kaivosteollisuuden valvontaviranomaisen resursseja lisätään, jotta kaivostoiminnan ympäristöhaittoihin reagoidaan voidaan reagoida nykytilaa nopeammin.*
- *Kalatuet keskitetään luonnollisten kalakantojen elvyttämiseen ja elinympäristöjen parantamiseen. Edistetään villikalataloutta ympäristöystävällisenä ruoantuotantomuotona.*
- *Euroopan unionin yhteisissä kalastuskiintiössä Itämerellä pyritään luonnollisten kalakantojen palauttamiseen ja ylikalastuksen välttämiseen.*
- *Rajoitetaan kalastusta kalalajikohtaisesti kansainvälisesti kalakantojen romahtamisen estämiseksi.*
- *Suurpetokantojen hoitosuunnitelmat päivitetään ja hoitosuunnitelmassa esitettyjen kantojen määriä ylläpidetään aktiivisesti.*

Ympäristö- ja luonnonsuojelupolitiikka

Ihmisen toiminta on viime vuosisatojen aikana aiheuttanut ympäristölle kestämatöntä räsitusä. Käynnissä oleva joukkosukupuuuuoäälto on maapallon historian nopeimpia, ja täysin oman lajimme aiheuttama.

Ilmastonmuuokseen ja merten saastumiseen liittyvien tapahtumaketjujen, kuten vesien happamouitumisen ja vaarallisen happikadon lisäksi meitä uhkaavat luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin köyhtymisen seuraukset kuten ravintoketjujen romahtaminen. Mikäli haluamme säilyttää maailman elinkelpoisena, nämä kehityskulut on katkaistava.

Ympäristöllinen kestävyys ja taloudellinen kasvu eivät sulje toisiaan pois. Kasvavan tieto- ja palvelutalouden ei tarvitse kuormittaa ympäristöä, ja alku- ja jalostustuotannon haittavaikutukset on minimoitavissa toimivan kiertotalouden avulla. Suuri merkitys on myös kestäväällä teknologialla, jota ei ole kaikkialla maailmassa saatavilla.

Ympäristörasituksen pienentäminen vaatii korkeamman teknologian laajempaa pääsyä kehittyville markkinoille, mikä puolestaan vaatii talouskasvua. Talouskasvua rajoittamalla emme voi taata yli seitsemälle miljardille ihmiselle ihmisarvoista elämää.

Syntyvän kasvun on kuitenkin oltava ympäristöllisesti kestävää tai ylitämme maapallon kantokyvyn moninkertaisesti. Luonnonvarojen kulutus on minimoitava mahdollisimman laajalla kiertotaloudella. Kaikkia maamme raaka-ainevaroja on käytettävä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla ja käytetyt raaka-aineet on pyrittävä hyödyntämään uudelleen aina, kun se on mahdollista.

Ihmisiä tulee kannustaa kierrätykseen ja ohjata markkinaehtoisesti mahdollisimman ympäristöystävällisiin valintoihin. Avainasemassa tässä ovat haittaverot, jotka tulee kohdistaa erityisesti kertakäyttöisiin tuotteisiin.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- Edistetään kiertotalouden toteutumista ja kansalaisten tietoisuutta kiertotaloudesta esimerkiksi ministeriöiden toteuttamien hankkeiden avulla. Tehdään Suomesta kiertotalouden mallimaa.
- Minimoidaan ruokahävikkiä hävikkiruoan hyödyntämisen esteitä poistamalla.
- Taataan kattava monipuolisten kierrätyspisteiden verkko.
- Tavoitellaan muovin kierrätysasteen nostamista mahdollisimman lähelle sataa prosenttia, ja edistetään tavoitetta myös EU-alueella.
- Ohjataan tki-rahoitusta kemiallisen kierrätyksen kehittämiseen.
- Tarpeettomien mikromuovien käyttö pyritään kieltämään ja niiden pääsy vesistöihin estämään tehokkaalla kaupunkialueiden hulevesikäsittelyllä veden puhtauden turvaamiseksi.
- Itämeren suojelua tehostetaan rantavaltioiden ja Euroopan unionin kanssa. Itämeren puhtautta ja herkkää vesistöä tukevia ympäristöinnovaatioita tuetaan.
- Vesistöjen rehevöitymisen estämiseen keskitytään ehkäisemällä maatalouden lannoitepäästöjen kulkeutumista vesistöihin, mukaan lukien Itämereen.
- Vesivoimalat veloitetaan tekemään veloitteiden mukaiset kalatiet vuoteen 2025 mennessä suuren uhkasakon nojalla.
- Vesivoimalaitosten kalaveloitteita kiristetään siten, että jokaisella vesivoimalalla on luonnon monimuotoisuuden turvaava ja vaelluskalakannat palauttava kalatievelvoite.
- Vaelluskalakantojen elvyttämiseksi käytöstä poistuneita patoja ja vähän energiaa tuottavia voimalaitoksia puretaan.
- Suojellaan uhanalaisia luontotyyppejä ympäri Suomen. Turvataan valtion rahoitus uusien suojelualueiden perustamiseksi.
- Painotetaan tulevaisuudessa suurempien luonnonsuojelualueiden perustamista ja pienten suojelualueiden yhdistämistä ja kytkemistä toisiinsa. Tavoitteena on suojellun pinta-alan jatkuva tasainen kasvu.
- Huolehditaan vesiekosysteemien suojelusta laajentamalla suojelualueita kattamaan myös ympäröivät vesistöt esimerkiksi Suomenlahdella.
- Luonnontilaisia soita tulee mahdollisimman laajasti säilyttää hiilivarastoina ja -nieluinä ilmaston, valuma-alueen, luonnon ja virkistyskäytön suojelemiseksi.

KOKOOMUSNUORTEN YHDYSKUNTAPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Kokoomusnuorten yhdyskuntapoliittinen ohjelma sisältää tavoitteita maankäyttö-, rakennus-, asunto-, liikenne- ja viestintäpolitiikkaan liittyen. Kokoomusnuorten tavoitteena on, että näitä politiikan sektoreita käsiteltäisiin jatkossa laajana rakennetun ympäristön kokonaisuutena. Tämän tulisi näkyä myös päätöksenteon rakenteissa.

Kaikessa yhdyskuntapolitiikassa on otettava huomioon päätösten vaikutus ilmastoon ja ympäristöön. Maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat väistämättä yhteiskuntamme energiantarpeisiin, ilmastopäästöihin, vesistöjen tilaan ja luonnon monimuotoisuuteen.

Kokoomusnuorten tavoitteena on entistä tiiviimpi ja eheämpi yhdyskuntarakenne, joka edistää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävästä kehitystä. Tiivis yhdyskuntarakenne mahdollistaa osaltaan kestävästä liikennejärjestelmän ja saavutettavat palvelut. Käytännössä tiiviimpi yhdyskuntarakenne tarkoittaa muun muassa kaupungistumista ja kaupunkien täydennysrakentamista.

Kokoomusnuoret ei hillitsisi vallalla olevaa kaupungistumiskehitystä, sillä sen hillitseminen ei ole poliittisin päätöksin mahdollista. Päin vastoin - Kokoomusnuoret antaisi ihmisten muuttaa sinne, missä he haluavat asua, opiskella ja työskennellä. Riittämätön asuntotarjonta ja liikenneinfra ovat keskeisiä kaupungistumisen tulpia. Näiden tulpkien poistamiseksi on tehtävä tehokkaita politiikkatoimia niin maankäytön, rakentamisen, asumisen, viestinnän kuin liikenteen suhteen. Kaupungistumista ei pidä pysäyttää, vaan siitä on otettava irti sen mahdollistamat hyödyt.

Kokoomusnuoret haluaa turvata jokaiselle suomalaiselle asunnon, terveen ja turvallisen elinympäristön sekä mahdollisuuden tehdä kestäviä ratkaisuja asumisen ja liikenteen arkipäiväisillä valinnoilla. Kokoomusnuorten Suomessa energia- ja resurssitehokkuudella sekä kierto- ja jakamistaloudella on keskeinen rooli maankäytön, rakentamisen ja liikenteen ratkaisuihin.

Maankäyttö- ja rakennuspolitiikka

Rakennusala eli rakentaminen ja rakennusteollisuus työllistävät noin 250 000 suomalaista ja rakennettu omaisuus muodostaa jopa yli 70 % Suomen kansallisvarallisuudesta. Rakentamisella on siis suuri merkitys Suomen kansantaloudelle. Sekä julkisen että yksityisen talouden kannalta on tärkeää, että rakennusmarkkinat toimivat kilpailusti, reilusti ja tehokkaasti.

Kokoomusnuoret ei suhtaudu kategorisen kielteisesti rakentamisen ja maankäytön regulaatioon. Hyvällä regulaatiolla voidaan turvata yhteiskunnan, ympäristön sekä yksittäisten kuntalaisten ja maanomistajien etujen yhteensovittaminen ja suojeleminen. Regulaatiota on kuitenkin tarpeellista arvioida säännöllisesti kriittisesti. Lisäksi kaava- ja lupaprosesseja on kehitettävä sujuvammaksi ja nopeammaksi esimerkiksi teknologiaa hyödyntämällä.

Kokoomusnuoret haluaa turvata suurten kaupunkiseutujen kehityksen. Kaupungeille ja kunnille kuuluvaa maankäytön suunnittelu- ja ohjausvaltaa tulee vahvistaa etenkin suurilla kaupunkiseuduilla. Suurien kaupunkiseutujen kuntia on syytä kannustaa - myös taloudellisilla ohjaimilla - yhteistyöhön.

Kokoomusnuoret vahvistaisi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusten merkitystä kaupungistumisen ja kestävästä kehityksen edistämiseksi. MAL-sopimusten painopisteenä on oltava kaupunkien kestävästä kasvun ja vähäpäästöisen liikenteen edistäminen. Kokoomusnuoret ottaisi suurilla kaupunkiseuduilla käyttöön myös MAL-sopimuksiin kytketyt seudulliset yleiskaavat.

Kokoomusnuoret vahvistaisi rakennusvalvontaviranomaisten asiantuntemusta kokoamalla niistä suurempia yksiköitä. Suuremmat yksiköt mahdollistavat työntekijöiden erikoistumisen ja asiantuntemuksen syventämisen. Rakentamisen ohjaus ja valvonta olisi ennakoitavampaa ja näin asiakasystävällisempää ympäri Suomen.

Rakentamisen valvonnasta ja ohjauksesta vastaa nykyisin reilusti yli 200 rakennusvalvontaorganisaatiota. Vain noin 10 prosentissa organisaatioista on vähintään 5 asiantuntijaa ja yli 60 prosentissa on vain 1-2 henkilötyövuotta. Organisaatioiden suuri määrä ja pieni koko vaarantavat yhdenmukaiset tulkinnot ja riittävän asiantuntemuksen rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa.

Organisaatiouudistus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi luomalla kaupunkiseutujen kuntien yhteisiä liikelaitoksia nykyisten liikelaitosmuotoisten pelastuslaitosten ja kuntien ympäristöviranomaisten tapaan.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Kannustetaan suurten kaupunkiseutujen kaupunkeja ja kuntia maankäytön yhteiseen suunnitteluun seudullisilla yleiskaavoilla, MAL-sopimuksilla ja valtion rahoituksella.*
- *Lisätään pääkaupunkiseudun ja muiden kasvukeskusten tonttitarjontaa muun muassa myymällä valtion, valtakunnallisten virastojen ja valtionyhtiöiden tarpeetonta kiinteistöomaisuutta suurille kaupunkiseuduille.*
- *Estetään lailla kaavaa rajoittamasta rakentamista taajama-alueella alle kolmeen kerrokseen ja kantakaupunkialueella alle kymmeneen kerrokseen*
- *Kannustetaan, ohjataan ja tuetaan suurimpia kaupunkiseutuja joukkoliikenteen kehittämiseen yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollistamiseksi.*
- *Vähennetään rakennusvalvontaviranomaisten määrää nykyisestä yli 200:sta reilusti alle 30:een valvonnan ja ohjauksen tulkintojen yhteensovittamiseksi. Turvataan tarvittaessa paikallistuntemus rakennusvalvonnan sivutoimipisteillä. Toteutetaan rakennusvalvontojen yhdistäminen vastuukuntamallilla.*
- *Hyödynnetään rakennusvalvonnan asiointissa sähköisiä palveluita ja tietomalleja.*
- *Lievennetään asuntorakentamisen esteettömyysvaatimuksia siten, että vain erityisryhmiä koskevat vaatimukset rajoitetaan koskemaan vain osaa uudisrakentamista (YM).*
- *Kevennetään väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta (YM/SM).*
- *Luovutaan asuinkerrostalojen huoneistojen pinta-alaa koskevasta sääntelystä asemakaavoissa ja maankäyttösopimuksissa. (kaupunkien käsissä).*
- *Luovutaan kaupunkien autopaikkanormeista ja mahdollistetaan markkinaehtoinen pysäköinnin rakentaminen (kaupunkien käsissä).*
- *Lakataan määrittämästä yleis- ja asemakaavoituksessa tontin, rakennusten ja maa-alueen käyttötarkoitusta ja asetetaan vain tarpeelliset kiellot.*
- *Parannetaan puurakentamisen edellytyksiä. Otetaan rakentamisen hiilijalanjälki huomioon julkisessa rakentamisessa ja sen kilpailutusehdoissa.*

Asuntopolitiikka

Asuntopolitiikan tavoitteena on oltava toimivat asuntomarkkinat, asumisen kustannusten hillitseminen sekä työvoiman liikkuvuuden mahdollistaminen. Suurten kaupunkiseutujen kasvumahdollisuuksista on pidettävä huolta riittävällä asunto- ja tonttitarjonnalla. Asuntopolitiikalla on keskeinen rooli talouden kasvun ja työllisyyden vahvistamisen mahdollistamisessa.

Kokoomusnuoret luottaa asuntopolitiikassakin markkinoiden kykyyn allokoida resursseja. On kuitenkin todellisuutta, että kaikilla ei ole omasta takaa varaa vastata kaikista asumisen kustannuksista.

Asumisen tukemisen on oltava selkeää ja läpinäkyvää. Sen on kannustettava yksilöitä ja perheitä edullisimman asumismuodon valintaan. Sen on perustuttava mieluummin suoraan tukeen, kuin sosiaaliseen asuntotuotantoon, jossa tuen kustannus yhteiskunnalle jää enemmän tai vähemmän piiloon.

Nykyinen asumisen tukeminen perustuu kahdenlaisiin elementteihin: suoriin Kelan maksamiin asumistukiin sekä niin sanottuun sosiaaliseen Ara-asuntotuotantoon ja segregaatiota ehkäisevään Hitas-asuntotuotantoon. Kumpaakin tukielementtiä on perustellusti kritisoitu. Asumistukien kritiikki on kohdistunut tukimuodon vuokratasoa nostavaan vaikutukseen sekä sen erilaisiin kannusteisiin.

Ara-asuntotuotantoa on kritisoitu tehottomuudesta, läpinäkymättömyydestä, segregaatian vahvistamisesta sekä vuokramarkkinoiden häirinnästä. Sitä on myös pidetty epäoikeudenmukaisena tilanteissa, joissa julkisen sektorin vahvasti tukemia asuntoja ei ole riittänyt kaikille halukkaille. Näin toiset tukea tarvitsevat ovat päässeet tuen piiriin, toiset eivät.

Hitas-asuntotuotantoa on kritisoitu niin ikään epäoikeudenmukaisuudesta. Kaikki eivät pääse nauttimaan Hitas-asuntojen edullisuudesta, sillä asuntoja ei riitä kaikille halukkaille - tai kaikilla halukkailla ei ole niihin varaa. Hitas-asuntoja onkin syytetty siitä, että järjestelmän kautta yhteiskunta tukee vahvasti keski- ja hyvätuloisten asumista.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Muutetaan asumistuki riippuvaiseksi kaupunkiseudun tai työssäkäyntialueen yleisestä kustannustasosta, ei asunnon vuokran suuruudesta tai yksittäisen kaupunginosan vuokratasosta. Näin kannustetaan tukien varassa olevia edullisimman asumismuodon valintaan.*
- *Rajataan ARA:n tukema sosiaalinen asuntotuotanto vain erityisryhmille ja luottotietonsa menettäneille, kuten opiskelija- tai nuorisoasumiseen. Luovutaan muusta ARA-tuotannosta, sillä se on tehoton, väärin kohdentuva ja läpinäkymätön työkalu asumisen tukemiseen.*
- *Luovutaan asuntokaupan yhteydessä maksettavasta varainsiirtoverosta ja omistusasuntojen korkovähennysoikeudesta.*
- *Puretaan Hitas-asuntojärjestelmä.*

Liikennepolitiikka

Liikennepolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on oltava turvallinen, tehokas ja vähäpäästöinen liikennejärjestelmä, joka perustuu kunnossa olevaan liikenneinfraan ja toimiviin liikennepalvelujen markkinoihin.

Liikenteen suunnittelussa on aina etsittävä kokonaishyötyjen kannalta ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävimät ratkaisut ideologisten valintojen tai huonojen kompromissien sijaan. Liikennesuunnittelulla on pyrittävä ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, liikenteen terveyshaittojen vähentämiseen ja kaupunkiympäristön viihtyisyyden parantamiseen.

Liikenne kuluttaa noin 20% energiasta ja tuottaa noin 25% Suomen kasvihuonepäästöistä. Liikenteen ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii merkittävää liikenteen murrosta. Liikennepolitiikalla on edistettävä vähäpäästöisten ja päästöttömien liikennemuotojen kulkutapaosuuksien kasvattamista.

Valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategian 2030 mukaan liikenteen energiamäärät ovat niin suuret, ettei liikenteen energiantarvetta voida kattaa uusiutuvilla raaka-aineilla. Henkilöautoliikenne aiheuttaa noin puolet kotimaan liikenteen päästöistä. On siis löydettävä keinoja ja kannustimia vähentää yksityisautoilun määrää ja tarvetta.

Vähäpäästöisen kaupunkiliikenteen edistämisen mahdollistaa kaupunkien kestävä kasvun. Erityisesti eheän ja tiiviin yhdyskuntarakenteen kaupunkiseuduilla tarvitaan tehokasta joukkoliikennettä sekä edellytyksiä pyöräilyyn ja jalankulkuun.

Joukkoliikenne, pyöräily ja jalankulku vaativat yksityisautoja vähemmän tilaa kaupunkien keskustoissa ja muilla tiiviisti rakennetuilla alueilla, joten niiden tukeminen mahdollistaa maankäytön tehostamisen ja tiiviimmän yhdyskuntarakenteen. Suurten massojen liikkuminen ei voi perustua pelkästään yksityisautoiluun.

Liikenteen suunnittelulla ja verotuksella on pyrittävä rajoittamaan yksityisautoilua markkinatalouden keinoin niiltä osin kuin joukkoliikenne, pyöräily ja kävely ovat aitoja vaihtoehtoja liikkumiselle. Yksityisautoilun negatiiviset ulkoisvaikutukset päästöjen, melun ja kaupunkiympäristön rajallisen tilan käytön muodossa on otettava huomioon autoilun verorasituksessa.

Verotuksella on pyrittävä Suomen autokannan, joka on Euroopan vanhin, uudistamiseen ilmastoystävällisempään suuntaan. Autoilun verotuksen painopistettä on perusteltua siirtää omistamisen verotuksesta kulutuksen ja käytön verotukseen.

Kokoomusnuoret esittää, että

- Vähennetään liikenteen päästöjä parantamalla vähäpäästöisten liikennemuotojen eli joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä. Kasvatetaan vähäpäästöisten liikennemuotojen kulkutapaosuutta erityisesti suurilla kaupunkiseuduilla.
- Tuetaan ja ohjataan kaupunkiseutuja vähäpäästöisiä liikennemuotoja edistäviin investointeihin muun muassa MAL-sopimuksilla.
- Sidotaan suuria kaupunkiseutuja yhteen ja parannetaan raideliikenteen kilpailukykyä investoimalla raideinfraan. Toteutetaan 2020-luvun aikana tunnin raideyhteydet Helsingistä Tampereelle ja Turkuun, Helsingistä Porvoon kautta Kouvolaan (Itärata) sekä neljän tunnin yhteys Helsingistä Ouluun.
- Avataan rautateiden henkilöliikenteen julkista tukea vaativat osuudet reittikohtaisille kilpailutuksille, ja vapautetaan markkinaehtoisesti kannattavat osuudet vapaalle kilpailulle. VR:n on laitettava kaikki poistuva kalustonsa myyntiin.
- Valmistaudutaan lainsäädännöllisesti ilman kuljettajaa kulkeviin ajoneuvoihin.
- Poistetaan päästöttömien ja vähäpäästöisten autojen autovero, mikä edistäisi autokannan uudistumista vähäpäästöisemmäksi ja turvallisemmaksi.
- Siirretään autoilun verotuksen painopistettä ostamisen verotuksesta käytön ja ympäristöhaittojen verotukseen.
- Priorisoidaan Suomen tieverkko eri ylläpidon tasoille, jotta korjausvelka on hallittavissa. Kuoritaan asfalttipinnoite matalamman priorisointiasteen teiltä ylläpitokustannusten laskemiseksi. Hoidetaan tieverkon korjausvelka vuoteen 2030 mennessä.
- Varmistetaan perustienpidon resurssien riittävyys erityisesti tieverkon pääväylien kunnan ylläpitämiseen.
- Katutöiden remontteja kaupungeissa pyritään nopeuttamaan asettamalla niille korkeampi päiväkohtainen vuokra.
- Jalkakäytäväpysäköintiin ja jalkakäytävillä autoiluun puuttumiseen ohjataan enemmän viranomaisten huomiota ja resursseja. Rangaistuksia kovennetaan.
- Vaaralliseen pysäköintiin ja pysähtymiseen sekä vaaralliseen katutyömaahan sovelletaan liikenteen vaarantamisen ja törkeän liikenteen vaarantamisen pykälää aiempaa herkemmin. Rangaistuksia kovennetaan.
- Annetaan kunnissa linja-autoliikennealan yrittäjille enemmän mahdollisuuksia kehittää omaa toimintaansa markkinaehtoisemmassa julkisessa joukkoliikenteessä. Koheesio- tai nettokilpailutusmallissa linja-autoyritykset pääsisivät vaikuttamaan liikenteen suunnitteluun ja oheispalveluihin viranomaisten antamalla ehdoilla nykyistä paremmin, luoden samalla markkinaehtoisempaa kilpailua ja yrityksille mahdollisuuksia kehittää omaa toimintaansa.
- Vauhditetaan raskaan liikenteen sekä lento- ja laivaliikenteen biopolttoaineosuuksien nostamista.
- Vähennetään julkista tukea Suomen sisäisessä lentoliikenteessä Finavian ylläpitämälle lentoasemaverkostolle. Jätetään ulkopuolelle lentoasemakaupungit, joihin ei pääse junalla Helsinki-Vantaan lentokentältä neljässä tunnissa.
- Palautetaan ajokortteihin liittyvät luvat viranomaistoiminnaksi Ajovarma Oy:ltä.
- Valmistaudutaan lainsäädännöllisesti drone-lennokkien ilmakuljetuksiin.
- Kolmiulotteinen yleis- ja maakuntakaavoitus laajennetaan sisältämään alle 300 metrin korkeudessa oleva vapaalentoilmatila.

Viestintäpolitiikka

Viestintäpolitiikan tavoitteena on oltava monipuolisten ja korkealaatuisten viestintäpalveluiden saatavuus koko Suomessa. Sen on turvattava nopeat ja luotettavat tietoliikenneyhteydet kotitalouksille, yrityksille ja muille organisaatioille. Kuluttajien luottamusta sähköisiin palveluihin on vahvistettava.

Viestintäpolitiikan ratkaisuilla on vahvistettava tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Lisäksi viestintämarkkinoiden toimiva kilpailu on turvattava.

Viestintäpolitiikalla on tähdittävä Suomen kehitykseen maailman kehittyneimpänä tietoyhteiskuntana. Sen on turvattava kansalaisten yksityisyydensuoja ja sananvapaus sekä viestinnän moniarvoisuus ja kotimaisen vastuullisen mediakentän toimintaedellytykset.

Kokoomusnuoret parantaisi moniäänisen mediakentän toimintaedellytyksiä rajaamalla Yleisradion roolia. Yle on vuosikymmenten saatossa kasvanut valtavaksi mediataloksi, joka toimii laajasti kaupallisten medioiden kanssa samoilla liiketoiminta-alueilla.

Kokoomusnuoret määritteli Ylen ydintehtäväksi uutis- ja ajankohtaistoiminnan. Tässä tehtävässä valtiollisella riippumattomasti rahoitetulla medialla on kiistaton rooli. Sen sijaan toiminnot, jotka eivät tue ydintehtävän toteuttamista, olisi syytä myydä tai ajaa alas. Ylen televisiokanavien ohjelmasisällöistä esimerkiksi urheilu, draama, kulttuuri, viihde sekä lasten ja nuorten ohjelmat kilpailevat kaupallisen mediakentän sisältöjen kanssa.

Yle-veron tuotto vuonna 2017 oli noin 462 miljoonaa euroa. Vertailun vuoksi esimerkiksi kolmen televisiokanavan mediayhtiö MTV:n liikevaihto oli 176 miljoonaa euroa vuonna 2017. Kokoomusnuoret laskisikin Ylen julkisen rahoituksen noin kolmannekseen eli 150 miljoonaan euroon vuoteen 2025 mennessä.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Määritellään Yleisradion ydintehtäväksi uutis- ja ajankohtaistoiminta. Toiminnot, jotka eivät tue ydintehtävän toteuttamista, myydään tai ajetaan alas.*
- *Luovutaan Yle-verosta ja siirrytään Ylen budjettirahoitukseen. Ylen journalistinen riippumattomuus turvataan Ylen hallintomallilla ja budjettiteknisillä ratkaisuilla. Ylen budjetti päätetään parlamentaarisesti laadittavalla hallituskaudet ylittävällä budjettikehyksellä.*
- *Vahvistetaan Ylen EU-toimituksen kokoa ja resursseja EU-päätöksenteon tunnettavuuden parantamiseksi.*
- *Lasketaan Ylen aluetoimitusten määrää siten, että jatkossa aluetoimituksia olisi yksi vaalipiiriä kohden sekä saamenkielinen toimitus. Aluetoimitusten määrä laskisi siis 25:stä 13:ta.*
- *Myydään Posti Oyj ja kilpailutetaan EU-direktiivin mukainen kirjeiden jakelunelvoite järjestäjä-tuottaja-periaatteen mukaisesti.*
- *Säädetään postin jakelunelvoite kolmeen päivään koko maassa ja tarkistetaan tietyin väliajoin. Elintärkeät asiakirjat, kuten sairaaloiden kutsukirjeet lähetetään mahdollisimman nopeasti joko vastaanottajalle sopivassa sähköisessä muodossa tai sähköisen muodon puuttuessa erikoisjärjestelyin fyysisesti.*
- *Viestitetään tekoälystä päätösten tekijänä tai osatekijänä selkeästi julkisen palvelun käyttäjille.*
- *Kielletään henkilötunnusten käyttö tunnistautumisen ainoana vaatimuksena.*